

Story telling การจัดการความรู้ และการถ่ายทอดความรู้

กรณีศึกษาผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ 2563

คำนำ

การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กร สามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถ โดยเป้าหมายที่สำคัญของการจัดการความรู้มุ่งพัฒนาใน 3 ประเด็น ได้แก่ พัฒนางาน พัฒนาคน และการเป็นองค์กร แห่งการเรียนรู้ กรมกิจการผู้สูงอายุได้จัดทำแผนการจัดการความรู้และนวัตกรรม ของกอง/กลุ่มเทียบเท่า/ศูนย์ พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยรวบรวมองค์ความรู้ ของกรมกิจการผู้สูงอายุ จัดทำเป็นบทความในรูปแบบการเล่าเรื่อง (Story telling) ซึ่งเป็นกระบวนการย่อยหรือเทคนิคของการจัดการความรู้ และนวัตกรรม

ดังนั้น เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศไป ดำเนินการให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.) จึงได้รวบรวมองค์ความรู้ ของกรมกิจการ ผู้สูงอายุ จัดทำเป็นเล่มบทความ “Story telling ของแผนการจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ” และ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเล่มบทความนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานต่อไป

ตุลาคม 2563

หน่วยงาน & แผนการจัดการความรู ปี 2563

1. กองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ

การจัดทำคู่มือระบบการดูแลและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในระดับพื้นที่

2. กองส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

แนวทางการพัฒนา ศพอส.ให้เกิดความเข้มแข็ง

3. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและการใช้บริการด้านผู้สูงอายุ

4. สำนักงานเลขานุการกรม

การจัดทำและให้บริการข้อมูลของราชการในยุคดิจิทัล

5. กองบริหารกองทุนผู้สูงอายุ

การจัดทำคู่มือการใช้งานระบบการให้บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพและสนับสนุน

6. กลุ่มตรวจสอบภายใน

แนวทางการควบคุมพัสดุ

7. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

How to ที่ “ลดขยะ รักชีโลก”

8. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค

แนวทางการส่งต่อผู้รับบริการไปโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบ

9. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดปทุมธานี

การจัดทำสารสนเทศและใช้เทคโนโลยีในการให้บริการผู้สูงอายุในชุมชน/ศพส. โดยต่อยอดการใช้งานเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชน

10. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุวสาสนะเวศร์มา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภูมิปัญญาสูงวัย เพิ่มรายได้ กระจายอาชีพสู่ชุมชน

11. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี

บ้านบางละมุงห่วงใยผู้สูงวัย ใส่ใจปลัดตกหกล้ม

12. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านธรรมปกรณ์ (เชียงใหม่)

การทำพินัยกรรมชีวิต (Living will)

13. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง

การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในเรือนจำ

14. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขอนแก่น

หลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุทางอากาศ

15. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบุรีรัมย์

ผลิตภัณฑ์ผู้สูงอายุ ผสานใจ สร้างรายได้ในชุมชน

16. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดนครพนม

เทคนิคการตรวจสอบพัสดุอย่างไรให้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด

17. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุภูเก็ต

สมุนไพรรักษา ใส่ใจสุขภาพ

18. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดสงขลา

การจัดทำระบบแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยและภัยพิบัติ ศพส. จ.สงขลา

19. ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านทักษิณ จังหวัดยะลา

การปฏิบัติงานดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่เสี่ยง

20. ศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จ.ชลบุรี

การออกแบบการฝึกอบรมในการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุ

ชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice : CoP) KM Day ประจำปี 2563

หน่วยงานขับเคลื่อนแผนการการจัดการจัดความรู้ดีเด่น ได้แก่
ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางละมุง จ.ชลบุรี
“บ้านบางละมุงห่วงใยผู้สูงวัย ใส่ใจลดตกหกหล่ม”

หน่วยงานขวัญใจชาวชุมชนนักปฏิบัติ (CoP) ผส. ในการขับเคลื่อนแผนการ
จัดการความรู้ไปสู่การปฏิบัติและแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
ได้แก่ ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดภูเก็ต
“สมุนไพร่ไทย ใส่ใจสุขภาพ”

Rising Star/ผู้นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดีเด่น ได้แก่ นางยุพลีณี ใจคำ
ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านธรรมปกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่
“การทำพินัยกรรมชีวิต (Living will)”

Rising Star/ผู้นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดีเด่น ได้แก่ นายสามารถ เมืองไชย
ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านธรรมปกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่
“การทำพินัยกรรมชีวิต (Living will)”

Story telling การจัดการความรู้

กรรณกิจการผู้สูงอายุ ประจำปีงบประมาณ 2563

กองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ

“คู่มือระบบการดูแลและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในระดับพื้นที่”

กองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ (สศส.) ได้จัดการความรู้ เรื่อง การจัดทำคู่มือระบบการดูแลและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ โดยทางกอง สศส. ได้ดำเนินการประชุมภายใน เพื่อวิเคราะห์และพิจารณาสภาพปัญหาการปฏิบัติงาน เพื่อคัดเลือกองค์ความรู้ที่มีอยู่มาใช้ในการจัดทำ KM พบว่า การดูแลและคุ้มครองผู้สูงอายุมีหลากหลายด้านและหลากหลายองค์ความรู้ จึงได้ศึกษา ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมด้านการดูแลและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่ งานวิจัย หนังสือการดูแลผู้สูงอายุ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ และการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพื่อให้การดูแลและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุเป็นความรู้ที่เป็นระบบ จึงได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ด้านระบบการดูแลและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ โดยให้ผู้มีความรู้ ประสบการณ์ด้านผู้สูงอายุในทุกมิติ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของผู้สูงอายุ และแนวทางการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย กฎหมายการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ การละเมิดทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การออมเงินเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีในวัยสูงอายุ และการปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ เป็นต้น

รวมทั้งแบ่งกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิเคราะห์ และระดมความคิดเห็นต่อสถานการณ์ของผู้สูงอายุที่มีผลกระทบต่อระบบการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ โดยนำความรู้ที่ได้จากการอบรมฯ มาสังเคราะห์ เพื่อจัดทำคู่มือระบบการดูแลและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ เมื่อจัดทำคู่มือระบบการดูแลและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ โดยจัดส่งให้ ศพส. และอปท. รวมทั้งเผยแพร่บนเว็บไซต์กรม ผส. เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าถึง และนำไปปฏิบัติในพื้นที่ได้

หลังจากนั้นได้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการขับเคลื่อนระบบการดูแลและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ เพื่อแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ในคู่มือระบบฯ รวมถึงฝึกปฏิบัติการทำแบบสำรวจผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ตามในเล่มคู่มืออีกด้วย นอกจากนี้ทางกองส่งเสริมสวัสดิการและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุได้ลงพื้นที่เพื่อติดตามประเมินผลและรับฟังความคิดเห็นต่อคู่มือฯ เช่น เทศบาลตำบลบัว อำเภอบัว จังหวัดน่าน เป็นพื้นที่นำร่องโครงการระบบการดูแลและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ โดยทางเทศบาลตำบลบัวได้นำคู่มือระบบการดูแลและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในระดับพื้นที่ไปปรับใช้ในพื้นที่ โดยเน้นการดูแลและคุ้มครองผู้สูงอายุในรูปแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และเทศบาลฯ ให้การสนับสนุนรวมทั้งบูรณาการหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อดูแลและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุให้ครอบคลุมทั้ง 4 มิติ ประกอบด้วย ด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงและพัฒนาให้คู่มือฯ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

กองส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

แนวทางการพัฒนา ศพอส.ให้เกิดความเข้มแข็ง

ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน มีกระบวนการมีส่วนร่วมจากชุมชนและภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิเช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พมจ. รพ.สต. กศน. โรงเรียน วัด ชมรมผู้สูงอายุ องค์กรเอกชน เป็นต้น ดำเนินการภายใต้แนวคิด ”ร่วมแรง ร่วมใจ ผู้สูงอายุ ภูมิใจ เบิกบาน” โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ มีสถานที่จัดกิจกรรมและบริการเพื่อพัฒนาด้านสังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพผู้สูงอายุ รวมถึงสมาชิกอื่นในชุมชน 2) เพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมอาชีพและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผู้สูงอายุ 3) เพื่อเป็นศูนย์รวมการถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ 4) เพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมและสนับสนุนอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ และ 5) เป็นศูนย์ข้อมูลผู้สูงอายุในพื้นที่

ศพอส. เริ่มกำหนดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ในช่วง 4 ปีที่ผ่านมาจัดตั้ง ศพอส. แล้วจำนวน 1,489 แห่ง โดยมีเป้าหมายจัดตั้ง ศพอส.ให้ครอบคลุมทุก อปท. 7,776 แห่ง ภายในอีกประมาณ 3 ปีข้างหน้า ในขณะที่เดียวกัน ศพอส. ที่จัดตั้งแล้ว มิใช่ว่าทุกแห่งจะมีความเข้มแข็งศพอส. เมื่อดำเนินการไปแล้วระยะหนึ่ง ศพอส.ที่มีความเข้มแข็งมีผลงานที่โดดเด่นเป็นที่ยอมรับของทั้งผู้สูงอายุและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการ ศพอส. เข้าใจบทบาทหน้าที่ สามารถเขียนโครงการระดมทุนทำกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุในพื้นที่ได้ และดำเนินงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชมรมผู้สูงอายุ อปท. และภาคีเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงต้องมีการจัดทำแผนจัดการความรู้ การจัดการความรู้ แนวคิด หลักการ แนวทางการดำเนินงาน ศพอส. ที่พร้อมจะเป็นต้นแบบ เป็นผู้ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกับ ศพอส. ต้นแบบได้อย่างเข้มข้น เพื่อให้ได้บทเรียนในการพัฒนา ศพอส. อื่น ๆ ที่ยังไม่เข้มแข็ง กรมฯ จึงจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการโครงการติดตามผลและทบทวนมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) ณ รอยัลฮิลล์ กอล์ฟ รีสอร์ท แอนด์ สปา จ.นครนายก ระหว่างวันที่ 23 – 26 ธ.ค. 2562 เพื่อดึงประสบการณ์ของ ศพอส.ต้นแบบ ระดมความคิด และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ร่วมถอดบทเรียนการทำงานของ ศพอส.ด้วยการทวนซ้ำแนวคิด หลักการแนวทาง กระบวนการ และเทคนิค วิธีการทำงานของ ศพอส. เพื่อนำสู่การพัฒนางานผู้สูงอายุและพัฒนาคณะกรรมการ ศพอส.ทั้งในส่วน ศพอส.ต้นแบบ 20 แห่ง และ ศพอส.อื่น ๆ ในระยะต่อไป

กระบวนการถอดบทเรียนในครั้งนี้ เป็นรูปแบบสัมมนาการถอดบทเรียน ศพอส. มีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 60 คน จาก ศพอส.ต้นแบบ 20 แห่ง ะละ 2 คน ได้แก่ นายก อปท. ผู้อำนวยการฝ่ายสวัสดิการสังคม นักพัฒนาชุมชน หรือคณะกรรมการ ศพอส. ชมรมผู้สูงอายุ โดยดำเนินการ 3 กิจกรรมหลัก ได้แก่ การอภิปรายปัจจัยความสำเร็จ การดำเนินงาน ศพอส. 4 ตำบล การแบ่งกลุ่มย่อย 4 กลุ่มเพื่อระดมสมอง แนวทางการส่งเสริมสุขภาพ อาชีพ การมีส่วนร่วมทางสังคมและการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ การนำเสนอผลสรุปกลุ่มย่อย เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการจัดทำแนวทางดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในพื้นที่ตนเองต่อไป รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 4 วัน ใช้กระบวนการตั้งประสบการณ์นำมาวิเคราะห์และสรุปเป็นแนวทางการพัฒนา ศพอส.ให้เกิดความเข้มแข็ง ทั้งที่มาจากผลสำเร็จ (Success cases) หรือ ผลจากความล้มเหลว (Unsuccess cases) มาเป็นแนวทาง ข้อปฏิบัติที่ “ต้องทำ” และ “ข้อปฏิบัติที่ต้องระวัง” และนำสู่กลวิธีการขับเคลื่อนของ ศพอส. ซึ่งแนวทางการพัฒนา ศพอส.ให้เข้มแข็งเหล่านี้ควรต้องได้รับการปรับให้เหมาะสมกับพื้นที่ที่แตกต่างกัน หลังจากการสัมมนาแล้ว ศพอส.ต้นแบบ 20 แห่งพร้อมที่จะเป็นพี่เลี้ยงให้กับ ศพอส.อื่นในพื้นที่ และมีแนวทางจะร่วมกันจัดทำแผนพัฒนา ศพอส.ในพื้นที่อื่นให้เกิดความเข้มแข็งต่อไป

การดำเนินการจัดการความรู้ “แนวทางการพัฒนา ศพอส.ให้เกิดความเข้มแข็ง” ระหว่างการดำเนินงานตามแผนอาจพบปัญหาอุปสรรคอยู่บ้างเนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด - 19 และข้อจำกัดของงบประมาณ จึงไม่สามารถดำเนินกิจกรรมบางกิจกรรมตามแผนได้ เช่น กิจกรรมการลงพื้นที่ติดตาม กิจกรรมการศึกษาดูงาน จึงต้องมีการปรับแนวทางการดำเนินงานให้มีความสอดคล้องและเข้ากับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด - 19 โดยการสร้างกรู๊ปไลน์ ศพอส. ต้นแบบขึ้นเพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และติดตามผลการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่

การจัดทำแผนการจัดการความรู้ครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนให้ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ และพร้อมรองรับการเติบโตของสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย สำหรับความภาคภูมิใจต่อผลงานตามแผนการจัดการความรู้ของหน่วยงานในครั้งนี้ คือการได้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทำให้ผู้สูงอายุสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และจิตใจที่เบิกบาน สอดคล้องกับแนวคิดการดำเนินงานของ ศพอส. ที่ว่า “ร่วมแรง ร่วมใจ ผู้สูงวัย ภายใจเบิกบาน”

กลยุทธ์ศาสตร์และแผนงาน

“การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อ การบริหารจัดการและการให้บริการ ด้านผู้สูงอายุ”

ความเป็นมา

กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) เป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นกรม ในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2558 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2558 หนึ่งในอำนาจหน้าที่คือ การบริหารจัดการและพัฒนาระบบงาน เทคโนโลยีสารสนเทศด้านผู้สูงอายุ และกรมกิจการผู้สูงอายุได้มีการเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านทางเว็บไซต์ www.dop.go.th ตลอดมา

ในปัจจุบัน การนำเสนอข้อมูลเริ่มเปลี่ยนไปเป็น Data Visualization มากขึ้น เช่นการนำเสนอในรูปแบบ ของ DashBoard DashBoard คืออะไร? แล้วมีประโยชน์อย่างไร และทำไมเราจึงควรทำ?

ข้อมูล (Data) กลายเป็นหัวข้อที่ร้อนแรงที่สุดในปัจจุบัน ทุกวันนี้คนหันมาให้ความสนใจกับคำว่า Data กันมากขึ้น เพราะยุคดิจิทัลในอดีต เรื่องของ Data นั้นเป็นเรื่องไกลตัว มีราคาแพงมหาศาลและหายาก แต่ปัจจุบันมันได้เปลี่ยนแปลงมาสู่สิ่งที่จับต้องง่ายมากขึ้นและมีราคาถูกลง นอกจากนี้ การมาถึงของแนวคิด ‘Big data’ ที่กล่าวว่าข้อมูลบนโลกของเรามีปริมาณมหาศาล และนั่นทำให้เป็นเรื่องท้าทายในการมองภาพรวม ทำความเข้าใจ และวิเคราะห์ข้อมูลผ่าน Software

Dashboard ก็คือการนำข้อมูลต่าง ๆ ที่อาจจะเป็นข้อมูลใน report อยู่แล้วหรือข้อมูลใหม่ๆ มาสรุปให้สามารถเห็นภาพได้ในหน้าเดียว และเป็นข้อมูลที่อัปเดตสม่ำเสมอ ในปัจจุบันหลายคนก็จะต้องทำ Report โดยที่ส่วนมากมักจะทำแบบ manual โดยการดึงดาต้ามาทำเอง และทำซ้ำเรื่อย ๆ ทุกครั้งที่ต้องทำรีพอร์ต (เช่น ทุกเดือน)

เริ่มจากเหตุผลที่ต้องจัดการข้อมูลจำนวนมากที่ควรได้รับการวิเคราะห์ ประมวลผลการนำไปใช้ การรวบรวมเป็นข่าวสารรายงานเพื่อการตัดสินใจนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนานวัตกรรม การสร้างมาตรฐานงาน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมารวบรวมจัดเก็บสารสนเทศ ประกอบกับประสบการณ์ที่ดีของผู้ปฏิบัติงาน (Tacit Knowledge) ได้ทำให้เกิดการสร้างสินทรัพย์ที่เป็นความรู้ (Explicit Knowledge) และสามารถเผยแพร่ความรู้ไปใช้ในการทำงานได้ทั้งองค์กร

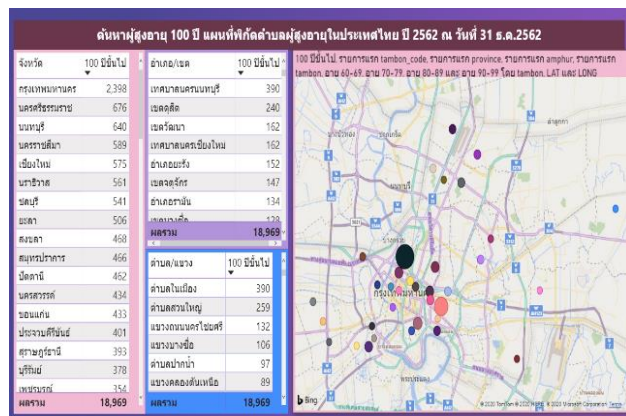
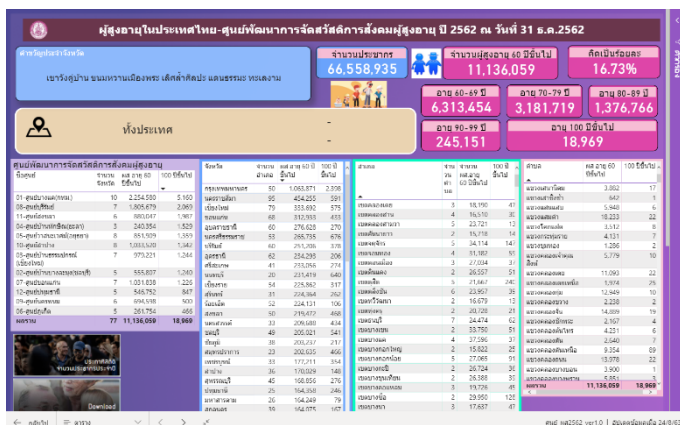
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะนำความรู้และประสบการณ์มาถ่ายทอดในเรื่อง สถิติ ผู้สูงอายุในประเทศไทยปี 2562 ของทุกจังหวัด/อำเภอ/ตำบล ในประเทศไทย และสามารถระบุพิกัด GPS ของแต่ละตำบลโดยการออกแบบให้ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ทั้ง 12 ศูนย์สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปบริหารงานจัดการด้านผู้สูงอายุ โดยการใช้ Software ชื่อ Microsoft Power Bi มานำเสนอ

Microsoft Power Bi คืออะไร

คำว่า BI ย่อมาจาก Business Intelligence ซึ่งแปลว่าการนำข้อมูลทางธุรกิจมาวิเคราะห์ ดังนั้น Power BI = การทำ Business Intelligence อย่างทรงพลังนั่นเอง Power BI จะช่วยให้เราสามารถนำข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาวิเคราะห์และนำเสนอได้แบบเจ๋งๆ ในรูปแบบ Interactive Dashboard ผ่านกราฟและตัวเลขที่มีความหมาย เพื่อที่เราจะได้ค้นพบ Insights ดี ๆ เพื่อนำไปพัฒนาการบริหารจัดการได้ต่อไป Power BI ถูกสร้างขึ้นมา ให้เป็น Self-Service BI โดยคาดหวังว่า User ที่ไม่ใช่ IT สามารถใช้ Tool นี้เชื่อมต่อข้อมูลและสร้างรายงานเจ๋งๆ ได้เอง โดยไม่ต้องพึ่งพาให้ IT ทำให้ (เพราะ IT คงทำได้ไม่ทันใจ User ที่ความต้องการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาอย่างรวดเร็ว และไม่มีใครจะเข้าใจ Business ได้ดีเท่า User) แปลว่ามันไม่ได้ใช้งานยากจนเกินไป

Power BI สร้างมาจากพื้นฐานของ Excel (มันพัฒนามาจาก Power Query, Power Pivot ของ Excel) ดังนั้นคนที่เคยใช้ Excel มากก็จะมีความคุ้นเคยกับหลายๆ อย่างใน Power BI พอสมควร โปรแกรมอื่น ๆ ที่เป็น Business Intelligence Tool คล้ายๆ กับ Power BI แต่เป็นของเจ้าอื่นที่ไม่ใช่ Microsoft ก็เช่น Tableau, Qlik Sense, SAS Visual Analytics, Google Data Studio

การทำงานของ Power BI มีทั้งส่วนที่เป็น Power BI Desktop ซึ่งเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์แบบที่ Install ในเครื่องคอมพิวเตอร์ของเรา และ ส่วนที่เป็น Power BI Service ซึ่งเป็นบริการบนเว็บที่รันอยู่บน cloud เราจะใช้ทั้งสองส่วนทำงานร่วมกัน Power BI ตอนที่ โดยวิธีการทำงานเรามักจะสร้างงานในโปรแกรม Power BI Desktop ก่อน เพื่อรวบรวมข้อมูล สร้าง Model และทำรายงานออกมา พอสร้างงานเสร็จ สามารถส่งงานเข้าไปใน Power BI Service (บน Cloud) เพื่อแชร์ให้คนอื่นเห็นหรือช่วยกันสร้างรายงานก็ได้ และยังดูรายงานในมือถือผ่าน Power BI Mobile App ได้ด้วย (ส่วน Service)

การใช้งานระบบเมื่อเปิดไฟล์ DashBoard จะแสดงจำนวนข้อมูลผู้สูงอายุปี 2562 ทั้งหมดโดยแยกเป็นช่วงอายุ 60-69, 70-79, 80-89, 90-99 และ อายุ 100 ปีขึ้นไป รวมถึงการแยกเป็นจังหวัด และเมื่อผู้ใช้งานต้องการเลือกดูข้อมูลแต่ละพื้นที่ให้เลือกตารางเรียงลำดับต่อไปนี้ ศูนย์พัฒนาการจัสดิการสังคมผู้สูงอายุ / จังหวัด / อำเภอ / ตำบล (พิกัด GPS) ข้อมูลที่แสดงก็จะเปลี่ยนไปตามพื้นที่ตามต้องการ

ปัญหา/อุปสรรค

ในการให้ระบบแผนที่แสดงพิกัดที่ถูกต้องจะต้องระบุ ตำแหน่ง latitude และ longitude ของตำบลต่าง ๆ ให้ถูกต้องแม่นยำซึ่งจะต้องใช้ทศนิยม 6 ตำแหน่ง แต่ในปัจจุบันทางกรมผู้สูงอายุ มีเพียงแค่ทศนิยม 3 ตำแหน่งเท่านั้น

การแก้ไขปัญหา

สืบค้นหาข้อมูลตำแหน่งพิกัดตำแหน่ง GPS ที่มีความสมบูรณ์จากหน่วยงานอื่นเพื่อมา Update ต่อไป

ความภาคภูมิใจต่อผลงานตามแผนการจัดการความรู้ ของหน่วยกรมกิจการผู้สูงอายุ

1. สามารถนำความรู้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการนำเสนอด้วย DashBoard
2. สามารถนำความรู้ไปใช้ในการออก TOR หรือ ตรวจสอบงานด้านข้อมูลสารสนเทศภาครัฐได้
3. สามารถนำ DashBoard สถิติผู้สูงอายุของประเทศไทยปี 2562 ระดับตำบลแบ่งตามพื้นที่รับผิดชอบของ ศูนย์พัฒนาการจัสดิการสังคมผู้สูงอายุ 12 ศูนย์ไปบริการจัดการการบริหารงานได้อย่างสะดวก
4. สามารถนำระบบสารสนเทศของกรมไปพัฒนา Big Data ของยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ได้

สำนักงานเลขาธิการกรม

การจัดทำและให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการในยุคดิจิทัล

ด้วยพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการตามอำนาจหน้าที่และภารกิจของหน่วยงาน อีกทั้งให้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานของรัฐเพื่อเป็นการให้บริการข้อมูลแก่ประชาชนและผู้รับบริการ ประกอบกับพระราชบัญญัติการบริหารและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐจัดให้มีการบริหารงานและการจัดทำบริการประชาชนในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ขอให้สำนักงานปลัดแต่ละกระทรวงกำชับหน่วยงานภายใต้สังกัดให้รายงานผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ประจำปีงบประมาณ กรมกิจการผู้สูงอายุ ได้เห็นถึงความสำคัญของการจัดทำและให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงได้ขับเคลื่อนและจัดทำตัวชี้วัด “ระดับความสำเร็จของการจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) เรื่องการจัดทำและให้บริการข้อมูลของราชการในยุคดิจิทัล” มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งต่อองค์ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลของราชการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงเพื่อให้หน่วยงานในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุสามารถจัดทำและเปิดเผยข้อมูลของราชการได้อย่างถูกต้อง เป็นปัจจุบัน อีกทั้งมีการให้บริการที่ดีและรวดเร็วต่อผู้รับบริการและประชาชน

การดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน และการขอ ปัญหา/อุปสรรคดังนี้

- 1) จัดทำและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้แก่ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540, พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562, พ.ร.บ.การบริหารจัดการและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตามพ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของกรมกิจการผู้สูงอายุ
- 2) รวบรวม จัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลกลุ่มงานในสำนักงานเลขาธิการกรมลงแฟ้มงาน ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารกรมกิจการผู้สูงอายุ ณ ตึกยิบซั่ม ชั้น 9 และลงระบบในศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ของกรมกิจการผู้สูงอายุ
- 3) แจ้างเวียนการจัดทำและให้บริการข้อมูลข่าวสารของราชการในยุคดิจิทัลไปยังศูนย์พัฒนาฯ 12 ศูนย์ และศูนย์การเรียนรู้ฯ จังหวัดชลบุรี 1 ศูนย์ พร้อมเผยแพร่คู่มือการปฏิบัติงานข้อมูลข่าวสารกรมกิจการผู้สูงอายุ ตลอดจนรับฟังปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ เพื่อให้หน่วยงานจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการให้เป็นรูปธรรม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน อีกทั้งมีการให้บริการที่ดีและรวดเร็วต่อผู้รับบริการและประชาชน และรายงานผลการดำเนินงานต่ออธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุเพื่อทราบผลการปฏิบัติงาน

ความภาคภูมิใจต่อผลงานตามแผนการจัดการ ความรู้ ของหน่วยงานกิจการผู้สูงอายุ

สำนักงานเลขานุการกรม มีความยินดีและภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านกฎหมาย เพื่อป้องกันปัญหาและเสริมสร้างแนวทางการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพให้กับบุคลากรในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุ รวมถึงได้ร่วมเป็นพลังขับเคลื่อนให้กรมกิจการผู้สูงอายุมีผลงานเป็นที่ประจักษ์เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีต่อส่วนรวมยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ส่งผลดีต่อกลุ่มเป้าหมาย

การจัดทำแผนการจัดการความรู้ฯ ดังกล่าว ส่งผลดีต่อกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- 1) เพิ่มคุณภาพการบริหารจัดการและให้บริการ
- 2) เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการของบุคลากรและประชาชน
- 3) เพิ่มองค์ความรู้ด้านกฎหมายที่จำเป็นแก่บุคลากรและผู้รับบริการ
- 4) เพิ่มความโปร่งใส ถูกต้องเป็นธรรมและตรวจสอบได้
- 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานอย่างเป็นระบบ ทัวถึงและเป็นรูปธรรม
- 6) ปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลที่สำคัญขององค์กรให้มีความเป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง
- 7) นำระบบดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อการปฏิบัติงานส่งผลให้ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ลดค่าใช้จ่าย มีการสื่อสารและถ่ายทอดได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง

กองบริหารกองทุนผู้สูงอายุ

“การจัดทำคู่มือการใช้งานระบบการให้บริการ กู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพและสนับสนุน โครงการ”

กองทุนผู้สูงอายุ กรมกิจการผู้สูงอายุ มีภารกิจในการให้บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพผู้สูงอายุรายบุคคล เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนผู้สูงอายุ ให้มีศักยภาพความมั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ในปัจจุบันมีผู้กู้ยืมเงินกองทุนผู้สูงอายุ ปี 2563 จำนวนทั้งสิ้น 90,000 ราย ซึ่งจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา มีจำนวนผู้สูงอายุเข้ารับบริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้นทุกปี ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา มีจำนวนผู้กู้เงินกองทุนฯ เพิ่มขึ้นถึงมากกว่า 9,500 คน ต่อปี อีกทั้งทิศทางการประชากรไทยที่ปัจจุบันเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และมีแนวโน้มจะมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 15 โดยในปี 2574 คาดการณ์ว่าจะมีผู้สูงอายุมากถึงร้อยละ 28 ของประชากรทั้งประเทศ ดังนั้น ในปีงบประมาณ 2562 กรมกิจการผู้สูงอายุ กองทุนผู้สูงอายุ ได้ดำเนินการพัฒนาระบบงานสารสนเทศ ระบบการให้บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพและการสนับสนุนโครงการของกองทุนผู้สูงอายุ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ และรองรับปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้นรวมถึง การให้บริการกับผู้รับบริการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โดยใช้ระบบเทคโนโลยีเข้ามาช่วยบริหารจัดการ ตามนโยบาย Thailand 4.0 ของรัฐบาล โดยระบบจะประกอบด้วยระบบย่อยรับคำร้องระบบย่อยทะเบียน

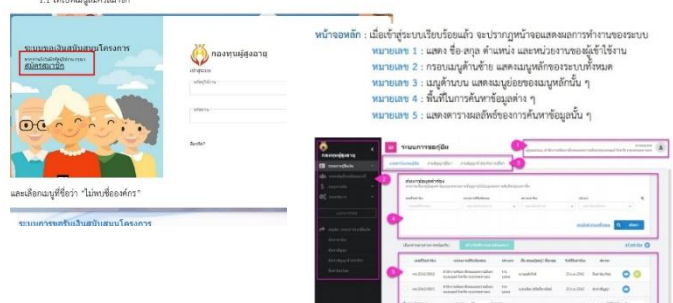
การจัดทำคู่มือ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน ลดข้อผิดพลาดจากการทำงานที่ไม่เป็นระบบช่วยลดเวลาในการสอนการใช้ระบบ ในการจัดทำคู่มือได้อธิบายภาพแต่ละหน้าจอการทำงานของระบบ การกำหนดลำดับก่อน หรือหลัง เพื่อให้ผู้ใช้ เข้าใจขั้นตอนของการใช้หน้าจอ

การจัดการความรู้ ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายเจ้าหน้าที่กองทุนผู้สูงอายุ มีความรู้ความเข้าใจในการใช้งานระบบการจัดทำคู่มือการใช้งานระบบการให้บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพและสนับสนุนโครงการ

ความภาคภูมิใจต่อการจัดการความรู้ คือ กองบริหารกองทุนผู้สูงอายุได้พัฒนาระบบการให้บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพและสนับสนุนโครงการ เพื่อลดภาระงานหนักให้แก่เจ้าหน้าที่ ช่วยลดระยะเวลาในการขอ กู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพและการขอรับการสนับสนุนโครงการ ทำให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนหมุนเวียนได้ง่ายขึ้น รวดเร็ว ทั้งนี้การจัดทำคู่มือช่วยให้การทำงานของเจ้าหน้าที่มีความถูกต้องและลดปัญหาในการทำงาน

คู่มือระบบขอเงินสนับสนุนโครงการ (สำหรับเจ้าหน้าที่องค์กร)

- ขั้นตอนการสมัครสมาชิก
 - ขั้นตอนการสมัครสมาชิกของระบบมี 2 แบบคือคือ
 - สมัครสมาชิกสำหรับองค์กรที่ไม่เคยลงทะเบียนใดมีขั้นตอนการสมัครดังนี้
 - 1.1 ให้อัปโหลดหลักฐาน

กลุ่มตรวจสอบภายใน

“แนวทางการควบคุมพัสดุ”

ความเป็นมา

การควบคุมพัสดุเป็นส่วนหนึ่งของวงจรการบริหารงานพัสดุ พัสดุของส่วนราชการไม่ว่าจะได้มาด้วยประการใด ให้อยู่ในความควบคุมตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 นี้ และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เว้นมีแต่ระเบียบของทางราชการหรือกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ทราบถึงจำนวนพัสดุที่หน่วยงานมีไว้ในราชการ โดยการจัดทำบัญชีหรือทะเบียนจำแนกประเภทและรายการของพัสดุพร้อมทั้งให้มี หลักฐานการรับจ่ายพัสดุที่ได้บันทึกในบัญชีหรือทะเบียนไว้ประกอบการตรวจสอบเพื่อใช้เป็นข้อมูลทางการบริหารเกี่ยวกับต้นทุนผลผลิตของหน่วยงานการพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการให้บริการ เช่น การบริหารพัสดุตามหลักความคุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรวจสอบได้ของหน่วยงาน

การดำเนินงาน

1) ประชุมเจ้าหน้าที่กลุ่มตรวจสอบภายใน ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายและแผนการจัดการความรู้ ของกลุ่มตรวจสอบภายใน สอบถามและรวบรวมความคิดเห็น โดยสรุปเลือกประเด็นความรู้ในเรื่องแนวทางการควบคุมพัสดุ

2) เจ้าหน้าที่กลุ่มตรวจสอบภายในได้ทำการค้นหาและรวบรวมระเบียบ แนวทาง คู่มือ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง และสอบถามจากผู้มีประสบการณ์ในหน่วยงาน สอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งจากการปฏิบัติงานโดยสอบถามจากกลุ่มงานคลัง

3) ประชุมเจ้าหน้าที่กลุ่มตรวจสอบภายใน สรุประเบียบแนวทางที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการควบคุมพัสดุ วิเคราะห์และรวบรวมความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำมาจัดเก็บในรูปแบบเอกสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อสะดวกต่อการสืบค้นของเจ้าหน้าที่

4) สรุปผลที่ได้จากการรวบรวมและวิเคราะห์ความรู้ให้ครบถ้วน เพื่อให้เจ้าหน้าที่กลุ่มตรวจสอบภายใน ร่วมพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเพื่อแก้ไข/ปรับปรุงให้ข้อมูลมีความครอบคลุมและถูกต้องมากที่สุด

5) เตรียมจัดทำเป็นข้อมูลเอกสารองค์ความรู้ในรูปแบบเอกสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์

6) นำข้อมูลมาดำเนินการ จัดทำเป็นเอกสารในรูปแบบเอกสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การจัดทำแผนการจัดการความรู้ ดังกล่าว ส่งผลดีต่อกู่มเป้าหมายอย่างไร

1) เจ้าหน้าที่พัสดุและผู้เกี่ยวข้อง นำไปใช้ประโยชน์ในการควบคุมพัสดุดระดับหน่วยงาน และเป็นแนวทางในการควบคุมพัสดุ ทำให้ง่ายต่อการตรวจสอบและการสืบค้นข้อมูล

2) คู่มือแนวทางการควบคุมพัสดุ มีรายละเอียดตามกฎหมาย ระเบียบ เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถศึกษาและนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ใช้ศึกษาได้ในกรณีที่มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน และหรือปฏิบัติยังไม่ถูกต้อง ครบถ้วน

ความภาคภูมิใจต่อผลงานตามแผนการจัดการความรู้ ของหน่วยงาน

จัดทำคู่มือแนวทางการควบคุมพัสดุให้กับเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ทำให้การควบคุมพัสดุของหน่วยงานถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ มีประสิทธิภาพ โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

How to ทิ้ง “ขยะ รักรักรโลก”

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมกิจการผู้สูงอายุ

กพร. ขอเชิญชวน ชาว ผส. ทุกท่าน
แยกขยะก่อนทิ้งลงถัง และขอรับบริจาค
แก้วพลาสติกที่ใช้แล้ว โดยรวบรวมมา
ให้ที่ กพร. ได้เลยจ้า

ความเป็นมา

ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั่วประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา โดยในปี พ.ศ. 2551 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น 23.43 ล้านตัน และมีอัตราการเกิดขยะมูลฝอย 1.03 กิโลกรัม/คน/วัน ในขณะที่ปี พ.ศ. 2554 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นเพิ่มขึ้นเป็น 26.85 ล้านตัน และมีอัตรา การเกิดขยะมูลฝอย 1.13 กิโลกรัม/คน/วัน ซึ่งหากพิจารณาถึงกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยแล้ว พบว่า อัตราขยะมูลฝอยที่ถูกนำไป กำจัดอย่างถูกต้องมีอัตราเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และกระบวนการในการคัดแยก การจัดเก็บ การรวบรวม และการเก็บขนยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาขยะตกค้าง ซึ่งเกิดจากประชากรที่เพิ่มมากขึ้น การขาด จิตสำนึกของประชาชน การพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม รวมถึง การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี และแนวโน้มการบริโภคของประชากรที่เพิ่มสูงขึ้น โดยวิกฤตปัญหาขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้นนี้จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ในคราวการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561 คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอเรื่อง โครงการ “ทำดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” โดยมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการฯ ได้แก่ กิจกรรม : มาตรการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ (1) มอบหมายทุกหน่วยงานภาครัฐร่วมมือในการดำเนินงานพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2561 (2) ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนดให้ “ผลการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย” เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2562 และ (3) ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ร่วมกันพิจารณากำหนดเกณฑ์ที่จะใช้สำหรับการประเมินเพื่อให้การขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ในกรมกิจการผู้สูงอายุ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยขึ้น โดยให้ความสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางเพื่อลด ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น และผลักดันให้หน่วยงานในกรมกิจการผู้สูงอายุ บริหารจัดการขยะมูลฝอย ให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุ การบริหารจัดการขยะ มูลฝอยให้มีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ
- 2) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง
- 3) เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

การดำเนินงาน

ประชาสัมพันธ์การลดขยะในองค์กร และส่งเสริม และสร้างกระแสการรณรงค์กิจกรรมใช้หลักการ 3Rs คือ การใช้น้อย ใช้ซ้ำและนำกลับมาใช้ใหม่ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมซึ่งสามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ เพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพและปริมาณมูลฝอย เช่น มีการรณรงค์ให้ใช้แก้วน้ำส่วนตัวในการซื้อเครื่องดื่ม เพื่อลดขยะแก้วพลาสติกใช้แล้วทิ้ง และถุงพลาสติกใส่แก้วกาแฟ มีการประกาศให้เป็นเขตปลอดโฟม ห้ามเจ้าหน้าที่นำโฟมเข้าสำนักงานโดยเด็ดขาด และลดการใช้ถุงพลาสติกโดยไม่จำเป็น มีกิจกรรมให้ยืมถุงผ้า

การจัดทำแผนการจัดการความรู้ ดังกล่าว ส่งผลดีต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างไร

- 1) บุคลากรในหน่วยงาน มีการจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ
- 2) บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยภายในองค์กร
- 3) บุคลากรมีจิตสำนึกในการใช้หลักการ 3Rs คือ การใช้น้อย ใช้ซ้ำและนำกลับมาใช้ใหม่

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค

“แนวทางการส่งต่อผู้รับบริการไปโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบ”

กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ โดยการเสนอนโยบาย การพัฒนางานวิชาการด้านมาตรการ กลไก องค์ความรู้ และนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมและสนับสนุนในเชิงวิชาการและการปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมายภายใต้ การบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีกลไกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชมรมผู้สูงอายุ เป็นแกนหลักในการดำเนินงานในรูปแบบ “หุ้นส่วนในงานพัฒนาด้านผู้สูงอายุ” ตลอดจนการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และมีศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ 12 แห่ง ศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ ในกำกับราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร (ศูนย์ต้นแบบ) เพื่อความมีคุณภาพชีวิตที่ดีและเสริมสร้างหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่ง ผส. ได้กำหนดยุทธศาสตร์การบริหารที่ตอบสนองต่อพันธกิจและมุ่งสู่การบรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ของกรม ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 บูรณาการขับเคลื่อน นโยบาย มาตรการ กลไก นวัตกรรม งานด้านผู้สูงอายุไปสู่การปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุและเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงอายุ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมระบบการจัดสวัสดิการ การคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุและ ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กร และจากการประเมินวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (Swot analysis) ของศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ พบว่า ศูนย์ฯ ผู้สูงอายุบ้านบางแค มีจุดแข็ง คือ บุคลากรดำเนินงานพยาบาลสามารถดูแลผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง 24 ชั่วโมง มีอุปกรณ์ในห้องพยาบาลมีความพร้อมและครบครันสำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ผู้บริหารในหน่วยงานสามารถตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว เช่น การบริหารคน พาหนะในการส่งต่อผู้สูงอายุไปโรงพยาบาล และเรื่องศักยภาพในการดูแลผู้สูงอายุ เป็นผลสืบเนื่อง จากการทำ MOU กับมหาวิทยาลัยสยาม สร้างความร่วมมือกับคณะพยาบาลศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ ทำให้มีทั้ง อาจารย์พยาบาล และพยาบาลประจำศูนย์ฯ ผู้สูงอายุบ้านบางแคให้การดูแลผู้สูงอายุ และอาจารย์คณะเภสัชศาสตร์ให้คำปรึกษาในการจัดยา และวางแนวทางการใช้แอปพลิเคชันเตือนเวลาทานยาของผู้สูงอายุ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการและการให้บริการผู้สูงอายุซึ่งรับบริการศูนย์ฯ การดำเนินงานเริ่มจากแต่งตั้งคณะทำงาน KM TEAM

และจัดประชุมคณะทำงานเพื่อคัดเลือก ข้อมูลที่จำเป็น จากนั้น ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมที่จำเป็นต่อการจัดการองค์ความรู้เรื่องแนวทางการส่งต่อผู้รับบริการ ไปโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบ ทั้งความรู้จากหน่วยงานภายนอกที่มีมาตรฐานและจากผู้ปฏิบัติงานภายใน ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค ดำเนินการจัดการความรู้ที่ได้จากการแสวงหาความรู้ให้เป็น ระบบ เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง และเพื่อให้สะดวกต่อการสืบค้นข้อมูลในอนาคต พร้อมทั้งมอบหมายให้ผู้ปฏิบัติงานนำไปปฏิบัติจริง สังเคราะห์และวิพากษ์ข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้จากการนำไปปฏิบัติในเรื่อง แนวทางการส่งต่อผู้รับบริการไปโรงพยาบาลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้แนวทางที่เหมาะสม ต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร และเพื่อความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้รับบริการ เผยแพร่องค์ความรู้ เช่น ประชาสัมพันธ์ ผ่านระบบออนไลน์และช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค จัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานองค์ความรู้ให้กับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นการและเปลี่ยน แบ่งปันความรู้ ในการจัดการองค์ ความรู้อย่างเป็นระบบของศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแค

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

บัตรทองของผู้สูงอายุในการส่งต่อ (refer) มีความหลากหลายของโรงพยาบาล ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องรวมสิทธิการรักษาให้เป็นโรงพยาบาลเดียวกัน หรือโรงพยาบาล ในละแวกใกล้เคียงกับศูนย์ฯ ผู้สูงอายุบ้านบางแค เพื่อความสะดวกรวดเร็ว และทันที่ทั้งที่ในการประสานส่งต่อ (refer) และความปลอดภัยของผู้รับบริการและบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการประสานส่งต่อมีจำนวนน้อย และมีข้อจำกัดในเรื่องความรู้ทางด้านการพยาบาล แนวทางการแก้ไขควรมีการจัดอบรมเพิ่มความรู้ด้านการพยาบาล ให้กับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านประสานส่งต่อ

ความภาคภูมิใจต่อผลงานตามแผนการจัดการความรู้ของหน่วยกรมกิจการผู้สูงอายุ

การจัดทำแผนการจัดการความรู้ฯ ดังกล่าว จะทำให้ผู้สูงอายุได้รับการรักษาอย่างทันที่ทั้งที่ และ ปลอดภัย เป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิตให้ผู้สูงอายุ และเพิ่มคุณภาพการบริหารจัดการและการให้บริการของศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางแคให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดปทุมธานี

**“การจัดทำสารสนเทศและใช้เทคโนโลยีในการให้บริการผู้สูงอายุในชุมชน/
ตพส. โดยต่อยอดการใช้งานเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชน”**

ความเป็นมา

ในยุคที่โลกหมุนพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีต่าง ๆ ได้ถูกพัฒนาขึ้นมามากมาย ถูกนำมาประยุกต์ให้สามารถทำงานร่วมกันได้ เพื่อนำไปใช้ประมวลผลข้อมูลในงานด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อต้องการให้การทำงานมีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น อีกทั้งสารสนเทศหรือผลลัพธ์ที่ได้นั้นยังมีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ สามารถแลกเปลี่ยนหรือค้นหาได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้นด้วย เทคโนโลยีที่นำมาใช้ประมวลผลหรือจัดการกับข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ต้องการนั้น เรียกว่า “เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology)” ซึ่งปัจจุบัน ถูกนำไปใช้งานในด้านต่าง ๆ มากมาย เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นฮาร์ดแวร์ คอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ ระบบการจัดเก็บข้อมูลของคอมพิวเตอร์ และการสื่อสารข้อมูลในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทั้งหมดที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น คือ องค์ประกอบของ “เทคโนโลยีสารสนเทศ” ซึ่งที่ช่วยให้การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศที่ต้องการนั้น มีความสะดวกรวดเร็วมากขึ้น อีกทั้งสารสนเทศที่ได้ก็มีความถูกต้องและเชื่อถือได้

ปัจจุบันในสถานที่ทำงานก็ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อให้งานในสำนักงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น กล่าวคือ ทำให้การทำงานมีความสะดวกรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ ดังนั้นศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดปทุมธานี จึงได้คิดวิธีที่ช่วยลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน สามารถจัดเก็บข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว นั่นคือการใช้งานเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชนที่ได้รับการสนับสนุนจากกรมกิจการผู้สูงอายุ ซึ่งบัตรประชาชนที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันช่วยอำนวยความสะดวกให้เข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเป็นบัตรประเภท Smart card ที่มีการฝังชิพข้อมูลประวัติส่วนบุคคลไว้ภายใน ทำให้ไม่ต้องเสียเวลาสอบถามหรือกรอกข้อมูล บัตรประชาชนชนิดนี้จึงทำให้การติดต่อหรือลงทะเบียนในหน่วยงานได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้บุคลากรศูนย์ ฯ มีความรู้ในการใช้งานเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชน
- 2) เพื่อให้บุคลากรศูนย์ ฯ สามารถจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานในบัตรประจำตัวประชาชนผ่านเครื่องอ่านบัตรลงในไฟล์ Excel ได้

การดำเนินงาน

- 1) จัดประชุมคณะทำงานการจัดการความรู้เพื่อวางแผนงานร่วมกัน ฯ
- 2) คณะทำงานศึกษาวิธีการปรับใช้โปรแกรมเครื่องอ่านบัตรเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งาน และไม่ซับซ้อน
- 3) จัดทำคู่มือการใช้งานเครื่องอ่านบัตรประจำตัวประชาชน
- 4) ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับบุคลากรศูนย์ ฯ
- 5) ใช้งานเครื่องอ่านบัตรในการลงทะเบียนผู้เข้าร่วมงานโครงการ ฯ หรือกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในศูนย์ ฯ

ปัญหา/อุปสรรค

ในการใช้เครื่องอ่านบัตรในครั้งแรกยังให้ผลลัพธ์ที่คลาดเคลื่อน

การจัดทำแผนการจัดการความรู้ ดังกล่าว ส่งผลดีต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างไร

- 1) ช่วยลดเวลาในการรอคิว
- 2) ช่วยลดข้อผิดพลาดจากการเขียนข้อมูลด้วยมือลงในแบบฟอร์ม เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งอาจจะใช้เวลาในการเขียนนาน และบางครั้งอ่านออกยาก
- 3) ลดการใช้กระดาษในการเรียกขอสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

ความภูมิใจต่อผลงานตามแผนการจัดการความรู้ของหน่วยงาน

- 1) บุคลากรทุกคนที่ได้รับการถ่ายทอดและสามารถนำไปถ่ายทอดต่อบุคคลอื่นได้
- 2) บุคลากรได้นำความรู้ไปใช้ในกับงานที่ตนรับผิดชอบได้

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุสาขานะเวตม์

“ภูมิปัญญาสูงวัย เพิ่มรายได้ กระจายอาชีพสู่ชุมชน”

ภูมิ หมายถึง ชั้นหรือพื้นเพ ส่วนคำว่า ปัญญา หมายถึง ความรอบรู้ที่เกิดจากความคิดหรือการเรียนรู้ รวมกันเป็นคำว่า “ภูมิปัญญา” หมายถึง พื้นฐานของความรู้ ความสามารถ หรือ ประสบการณ์ที่สั่งสมมานาน นำมาแก้ไขปัญหา / ปรับตัว ให้สามารถดำรงชีพได้อย่างเหมาะสม กระบวนการในการถ่ายทอด ภูมิปัญญาเริ่มตั้งแต่การค้นพบ ทดลองใช้ ดัดแปลง จนนำไปสู่ การถ่ายทอด และท้ายที่สุดเกิดการสืบสานต่อไปเรื่อย ๆ ผ่านทางการเล่าเรื่องและการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุสาขานะเวตม์ มีผู้สูงวัยที่มีภูมิปัญญาหลากหลายสาขามีทักษะและประสบการณ์ ที่แตกต่างกัน แต่ผู้สูงวัยไม่มีโอกาสในการได้ถ่ายทอดภูมิปัญญา ไม่มีการจัดเก็บหมวดหมู่ของภูมิปัญญา ศูนย์ ฯ จึงเล็งเห็น ความสำคัญในการเก็บรวบรวมและพัฒนาภูมิปัญญาของผู้สูงวัย ภายในศูนย์ ฯ โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการ ความรู้ ผ่านกระบวนการจัดการความรู้ 5 ขั้นตอน โดยขั้นตอนแรก เริ่มจากการสำรวจองค์ความรู้ที่ผู้สูงวัยแต่ละท่านมีอยู่ในตนเอง ผ่านการทำแบบสอบถาม ขั้นตอนที่สอง เก็บรวบรวมองค์ความรู้ เพื่อนำมาจัดหมวดหมู่ โดยแยกเป็นแต่ละสาขาภูมิปัญญา ขั้นตอนที่สามทดลองให้ผู้สูงวัยได้ถ่ายทอดภูมิปัญญาของตนเอง ผ่านการรวมกลุ่ม เพื่อให้ผู้สูงวัยได้เรียนรู้การเป็นผู้ถ่ายทอด ขั้นตอนที่สี่ จัดทำชุดความรู้ของแต่ละภูมิปัญญา ในรูปแบบสื่อ ต่าง ๆ เพื่อง่ายต่อการจัดเก็บและเผยแพร่ ได้แก่ แผ่นพับ คลิป วิดีโอ และอินโฟกราฟฟิค ขั้นตอนที่ห้า การเผยแพร่ความรู้ ผ่านทางองค์กร ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับให้บุคคลภายนอกเข้ามา เรียนรู้และศึกษาดูงาน ผ่านการบอกเล่า สาธิต และปฏิบัติจริง

การให้ผู้สูงวัยได้ทำกิจกรรมที่ตนเองถนัด ที่ตนเองชอบและสามารถทำได้ ทำให้เกิด ความภาคภูมิใจในตนเอง และก่อให้เกิดรายได้จากการพัฒนา ภูมิปัญญาไปสู่รูปแบบของผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายภายใน ศูนย์ ฯ นอกจากนี้ ผู้สูงวัยยังได้ใช้เวลาว่างให้เกิด ประโยชน์ เกิดความกล้าแสดงออกไปในทางที่ดีและ เหมาะสม ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ บุคคลภายนอก ทั้งองค์กรต่าง ๆ ที่เข้ามาเรียนรู้ หรือ ชุมชนที่ต้องการเข้ามาแสวงหาความรู้ ก่อให้เกิดความคิด ริเริ่มแก่คนในชุมชน จนพัฒนาไปเป็นอาชีพเพื่อสร้าง รายได้หรือเพื่อส่งเสริมรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว

“ความสุข” เกิดขึ้นได้ผ่านการทำกิจกรรม การได้พบปะกับคนในสังคม ดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย พร้อมที่จะตื่นขึ้นมาทำกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่จะ ช่วยฝึกความคิดและฝึกร่างกายให้แข็งแรง การที่เราได้ใช้ สมอง ใช้ความคิด เปรียบเสมือนตัวช่วยสำคัญที่ช่วย ชะลอความสูงวัย

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการ สังคมผู้สูงอายุบ้านบางละมุง

“บ้านบางละมุงห่วงใยผู้สูงวัย ใส่ใจปลอดภัยทุกกลุ่ม”

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางละมุง มีบทบาทความรับผิดชอบในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุรูปแบบสถาบัน ซึ่งในปัจจุบัน มีกลุ่มผู้สูงอายุที่แข็งแรงในอัตราส่วนที่น้อยกว่าผู้สูงอายุที่ป่วยเรื้อรัง ดิตเตียง และจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างผู้ในศูนย์ฯ ที่เปลี่ยนไปสู่สถานะที่มีผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น และเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะเสื่อมโทรมลงตามวันและเวลาทั้งทางร่างกายและจิตใจ เช่น การเคลื่อนไหวที่ช้าลง สายตาเริ่มมองไม่ชัด การได้ยินลดลง เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้สูงอายุต้องเผชิญกับปัญหาเรื่อง สุขภาพ เช่น การเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง และความสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันลดลง ซึ่งอาจเกิดจากปัญหาการเจ็บป่วยเดิมจากการสำรวจที่ผ่านมาพบว่า หนึ่งในสี่ของผู้สูงอายุมีการเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง อย่างน้อย 2 โรค ขึ้นไป และสาเหตุหลักของโรคมามากจากอุบัติเหตุหกล้มที่เกิดขึ้นในผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่ง ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องคือการพลัดตกหกล้มของผู้สูงอายุ มีผลกระทบสำคัญที่ส่งผลต่อผู้สูงอายุทั้งทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ โดยผลกระทบทางด้านร่างกายนั้น เมื่อผู้สูงอายุเกิดการพลัดตกหกล้มจะ ส่งผลทำให้เกิดอาการบาดเจ็บของอวัยวะต่าง ๆ เช่น เนื้อเยื่อฉีกขาด กระดูกข้อมือ กระดูกสะโพกหักเคลื่อน หรือเกิดการบาดเจ็บรุนแรง เช่น การมีภาวะเลือดคั่งในสมองจนสูญเสียชีวิตได้ในที่สุด ผลกระทบทางด้านจิตใจพบว่าผู้สูงอายุที่เคยพลัดตกหกล้มแล้วจะเกิดความวิตกกังวลการสูญเสียความมั่นใจในตนเอง โดยเฉพาะการเคลื่อนไหว กลัวการเกิดการพลัดตกหกล้มซ้ำแล้วไม่มีใครเห็นเวลาพลัดตกหกล้ม กลัวเจ็บป่วยมากขึ้น และคิดว่าตนเองมีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหว ส่งผลให้ไม่มีความมั่นใจในการดำเนินชีวิตตามปกติ

ผลจากการที่ผู้สูงอายุสูญเสียความมั่นใจจึงส่งผลทำให้ผู้สูงอายุ ไม่อยากร่วมกิจกรรมที่ศูนย์ฯ จัดให้ เนื่องจากกังวลและกลัวเกิดการพลัดตกหกล้มซ้ำและผลกระทบทางด้านผู้ดูแลผู้สูงอายุ ต้องรับหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียงเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากศูนย์ฯ มีจำนวนผู้ดูแลผู้สูงอายุ จำนวนน้อย ต้องดูแลผู้สูงอายุในอัตราส่วน 1 : 15 คน และเป็นการเพิ่มภาระงานให้เจ้าหน้าที่พยาบาล ในศูนย์ฯ สุดท้ายด้านผลกระทบต่อศูนย์ฯ หากเกิดกรณีผู้สูงอายุเกิดการพลัดตกหกล้ม ทำให้เกิดปัญหาผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียงมีจำนวนเกินที่ศูนย์ฯ รับผิดชอบได้ และเกิดปัญหาเรื่องของการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในศูนย์ฯ ที่ไม่ดีเท่าที่ควร และภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาของภาครัฐและหน่วยงาน เป็นต้น จึงเป็นที่มาของการนำปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น มาจัดการความรู้ เพื่อแก้ปัญหาผู้สูงอายุ พลัดตกหกล้ม จากต้นเหตุ และมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างการทรงตัวและความแข็งแรงของกล้ามเนื้อของผู้สูงอายุ และลดปัจจัยเสี่ยงหรือผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมา รวมทั้ง การลดอัตราการพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป สำหรับแนวทางในการส่งเสริมป้องกันการพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ นั้น ได้มีการพัฒนารูปแบบในการส่งเสริมและป้องกันการพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ มีอยู่หลากหลายรูปแบบการออกกำลัง อาทิ เช่น 1) การออกกำลังกาย 14 ท่า มาตรฐาน การออกกำลังกาย 14 ท่านี้ ป้องกันการหกล้มในผู้สูงอายุ ซึ่งการออกกำลังกายในผู้สูงวัย

จะช่วยป้องกันภาวะสมองเสื่อม ซะลดความเสี่ยงของวัยได้ประมาณ 20 - 30 % เมื่อเทียบกับคนที่ไม่ได้ออกกำลังกาย สำหรับผู้ที่มี อายุ 65 ปีขึ้นไป การป้องกันการหกล้มที่ดีที่สุดคือการออกกำลังกายเมื่อคนเราอายุมากขึ้นมักจะเกิดภาวะกระดูกพรุน กระดูกจะบางกว่าคนหนุ่มสาว ฉะนั้นการหกล้มในผู้สูงวัยจึงไม่ใช่เรื่องธรรมดาที่จะมองข้ามไปได้ โดยเฉพาะในผู้ที่มีอายุมากกว่า 65 ปี ขึ้นไป เพราะถ้าเกิดการหกล้มส่วนใหญ่อาการจะรุนแรง เช่นกระดูกข้อมือหัก กระดูกสะโพกหัก ถ้าเกิดศีรษะขาดพื้นก็อาจจะทำให้เกิดเลือดออกในสมอง จนทำให้ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ต้องพึ่งพิงผู้ดูแล หรือถ้าร้ายแรงที่สุดก็ถึงขั้นเสียชีวิตได้ สำหรับผู้ที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปการป้องกันการหกล้มที่ดีที่สุดคือการออกกำลังกาย 2) การออกกำลังกาย ตาราง 9 ช่อง เป็นเครื่องมือในการพัฒนาปฏิกิริยาความรวดเร็วในการเคลื่อนไหวของมือและเท้า รวมทั้งพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ ตลอดจนการทรงตัวในการเคลื่อนไหวร่างกายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งช่วยพัฒนาระบบไหลเวียนเลือดและระบบหายใจ นอกจากนี้ การออกกำลังกายด้วยตาราง 9 ช่องยังช่วยกระตุ้นและพัฒนาการทำงานของสมองให้มีประสิทธิภาพ ฝึกปฏิกิริยารับรู้และตอบสนองต่อการเคลื่อนไหว ตลอดจนการคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ทำให้ความจำแม่นยำยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยผ่อนคลายสมองและคลายเครียดได้เป็นอย่างดี ถือเป็นทางเลือกความเสี่ยงจากการเจ็บป่วยได้ 3) การยืดเส้น ตาล ด่าน ดิ่ง นวัตกรรมก้านดาดังสามารถช่วยลดอาการปวดเมื่อย เหน็บชาบริเวณร่างกายได้ โดยเน้นวัสดุที่หาได้ง่ายตามท้องถิ่น และราคาถูก ทั้งนี้ได้มีการศึกษาค้นคว้าจากบทความประชัญชาวบ้าน และนำมาประดิษฐ์และทดลองใช้กับกลุ่มผู้สูงอายุ พบว่าแม้จะไม่สามารถรักษาโรคในระบบกระดูกและกล้ามเนื้อให้หายขาดได้ แต่สามารถช่วยลดอาการปวดเมื่อยและเหน็บชาได้และผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจกับนวัตกรรมชิ้นนี้

โดยการออกกำลังกายรูปแบบต่าง ๆ ทั้ง 3 รูปแบบ การออกกำลังกายนั้น มีความแตกต่างกันในลักษณะของคุณลักษณะของกลุ่มเป้าหมายซึ่งกลุ่มเป้าหมายได้แก่ผู้สูงอายุ กลุ่ม 1-3 (ตามหลัก ADL) จำนวน 66 คน พื้นที่ โดยทำการศึกษา วิธีการป้องกันการพลัดตกหกล้ม ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาและติดตามผล รวมทั้งการวัดผลการศึกษา จึงทำให้สามารถสรุปได้ว่าวิธีการออกกำลังกายที่ศูนย์ฯ นำมาใช้ทั้ง 3 รูปแบบ จำนวนผู้สูงอายุพลัดตกหกล้มลดลงอย่างเห็นได้ชัด (แบบวัดการพลัดตกหกล้ม) มีการทรงตัวที่ดีขึ้นและ กล้ามเนื้อแข็งแรงขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับการออกกำลังกายเพิ่มการทรงตัวมีความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ มากกว่ากลุ่มที่ได้การออกกำลังกายแบบเพิ่มแรงต้าน สอดคล้องกับการศึกษา โดยแบ่งกลุ่มทดลองผู้สูงอายุ 66 คน พบว่า หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรม 9 เดือน(มกราคม - กันยายน) ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโปรแกรม มีความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา และการทรงตัวดีขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ และ ในผู้สูงอายุ ที่มีความเสี่ยงต่อการหกล้มจำนวน 25 คน ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการออกกำลังกายทั้ง 3 รูปแบบ จำนวน 8 สัปดาห์ ผู้สูงอายุมีการทรงตัวดีกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมทั้ง 3 รูปแบบ (แบบสำรวจความพึงพอใจ) ร้อยละ 85 และข้อเสนอแนะคือ ผู้สูงอายุต้องการให้ศูนย์ฯ ดำเนินกิจกรรมการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่อง

จากการที่ผู้สูงอายุมีสมรรถนะทางกายที่ดีขึ้น การพลัดตกหกล้มลดลงในที่สุด คณะผู้จัดกิจกรรม มีความภาคภูมิใจในองค์ความรู้เรื่อง “บ้านบางละมุงห่วงใยผู้สูงวัย ใส่ใจพลัดตกหกล้ม” ซึ่งเป็นการนำองค์ความรู้ที่มีการหารือร่วมกันและนำไปปรับใช้อย่างเหมาะสมกับผู้สูงอายุในศูนย์ฯ ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุในวงกว้าง ช่วยส่งเสริมให้ผู้สูงอายุในศูนย์ฯ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และ ในระยะยาวจะสามารถช่วยลดภาระการดูแลของเจ้าหน้าที่ที่เลี้ยงผู้ดูแล รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการรักษาของภาครัฐและหน่วยงาน

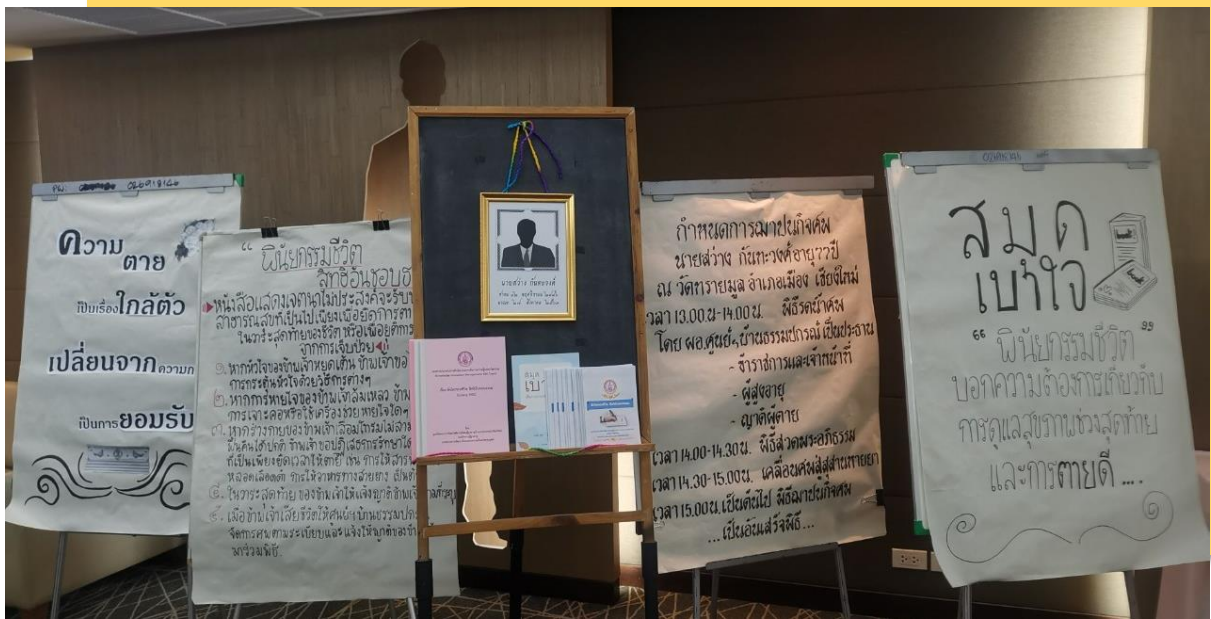
ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านธรรมปกรณ์ (เชียงใหม่)

การทำพินัยกรรมชีวิต (Living will)

การตายอย่างสงบเป็นธรรมชาติและมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เป็นสิทธิที่บุคคลพึงมีและพึง ได้รับการเคารพยอมรับจากผู้อื่น สังคม และกฎหมาย แต่จะมีสักกี่คนที่กล้าเผชิญหน้ากับความตาย และเตรียมตัว ตายอย่างมีสติตั้งแต่เนิ่น ๆ การวางแผนและเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับทุก ๆ ฝ่ายจะทำให้การดูแลผู้ป่วยที่จะเสียชีวิต สามารถทำได้เหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้ป่วยมากที่สุด ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุบ้านธรรมปกรณ์เชียงใหม่) เห็นความสำคัญในการคุ้มครองสิทธิและส่งเสริมความมีศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุใน การร่วมวางแผนการดูแลตนเอง จึงได้จัดทำพินัยกรรมชีวิต หรือ Living will ซึ่งเป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่จะช่วย สะท้อนความต้องการของผู้สูงอายุไปยังแพทย์ พยาบาลและบุคลากรที่ให้การดูแลรักษา ถือเป็น การวางแผนการ รักษาล่วงหน้าอย่างหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุในศูนย์ฯได้รับการดูแลเมื่อถึงวาระสุดท้ายของชีวิตตามพินัยกรรมชีวิตที่ตนเองได้ทำไว้

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านธรรมปกรณ์ (เชียงใหม่) ได้ดำเนินการทำพินัยกรรมชีวิต ร่วมกับโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ซึ่งเป็นเครือข่ายในการดำเนินงานด้านสุขภาพของผู้สูงอายุในศูนย์ฯ มีการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับการทำพินัยกรรมชีวิต ขั้นตอน วิธีการทำอย่างถูกต้อง บุคลากรเจ้าหน้าที่ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง แม้ในสถานการณ์ที่มีการระบาดของเชื้อโควิด 19 มีการประชุมผ่านผ่านระบบ VDO Conference กับทีมวิทยากร โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการทำ พินัยกรรมชีวิต จนเกิดสื่อรูปภาพที่ใช้ในการสื่อสารในการทำพินัยกรรมชีวิตกับผู้สูงอายุที่มีปัญหาด้านการสื่อสารเช่น หูตึง อ่านหนังสือไม่ออกและเพิ่มให้มีการทำหนังสือแสดงเจตนาฯ ในขั้นตอนรับผู้สูงอายุเข้ารับบริการ ลดปัญหาไม่สามารถตามตัวญาติ ได้เมื่อถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ในปีงบประมาณ 2563 ศูนย์ฯบ้านธรรมปกรณ์ (เชียงใหม่) มีผู้สูงอายุเข้ารับบริการ จำนวน 115 คน ได้จัดทำพินัยกรรมชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุในศูนย์ฯ จำนวน 93 คน คิดเป็น 81% ของผู้สูงอายุทั้งหมด

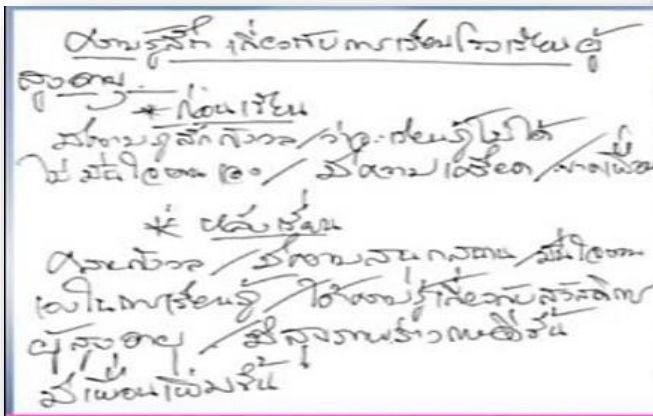
มีผู้สูงอายุจำนวน 22 คน คิดเป็น 21% ที่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากได้รับการวินิจฉัย ว่ามีความบกพร่องของสมอง สติปัญญา ทำให้ไม่สามารถตัดสินใจเองได้ ซึ่งในกรณีนี้แพทย์จะเป็นผู้ตัดสินใจในการ รักษา ร่วมกับทางศูนย์ฯ

หนังสือแสดงเจตนาฯ ของผู้สูงอายุในศูนย์ฯ เมื่อได้จัดทำสมบูรณ์แล้ว ฝ่ายพยาบาลได้ประสานโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ดำเนินการสแกนหนังสือแสดงเจตนาฯ ลงในระบบข้อมูลของโรงพยาบาล หากกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉินนำส่งผู้สูงอายุไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล แพทย์ พยาบาลและบุคลากรที่ให้การดูแลสามารถ รับทราบถึงการตัดสินใจของผู้สูงอายุ เพื่อจะได้วางแผนดูแลรักษาของผู้สูงอายุในวาระสุดท้ายของชีวิตตาม เจตนาของของผู้สูงอายุ ทำให้ได้รับการปฏิบัติอย่างสมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ลดความทุกข์ทรมานจากการใช้ เครื่องมือต่าง ๆ เช่น การเจาะคอ ใส่ท่อช่วยหายใจ การปั๊มที่ช่วยยืดการตายออกไป

องค์ความรู้ในการทำพินัยกรรมชีวิตผู้สูงอายุ ศูนย์ฯ จัดทำเป็นแผ่นพับให้ความรู้ สามารถนำไปเผยแพร่ให้กับหน่วยงาน 12 ศูนย์ ในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุ หรือผู้ที่สนใจสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดลำปาง

“การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในเรือนจำ”

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ (ศพส.) จังหวัดลำปาง ได้ตระหนักเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุในทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยได้ร่วมกับเรือนจำกลางลำปาง สืบเนื่องจากจังหวัดลำปางมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 738,316 คน โดยมีผู้สูงอายุรวม 170,029 คน แบ่งเป็นชาย 78,460 คน และหญิง 91,569 คน มีสัดส่วนประชากรสูงอายุคิดเป็นร้อยละ 23.03 ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด ซึ่งพบว่ามีจำนวนประชากรในเรือนจำกลาง จังหวัดลำปาง มีประชากรทั้งสิ้น 2,281 คน มีผู้สูงอายุ จำนวน 94 คน แบ่งเป็นชาย 87 คน หญิง 7 คน จึงได้ร่วมจัดทำโครงการจัดการความรู้ เรื่อง การพัฒนา ศักยภาพผู้สูงอายุในเรือนจำ ซึ่งผู้สูงอายุเหล่านี้ต้องการ การพัฒนาที่เหมาะสมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในเรือนจำ มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมศักยภาพ พัฒนาความสามารถของกลุ่ม ผู้สูงอายุให้เป็นการสำคัญช่วยเหลือชุมชนหรือสังคม เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถปรับตัวและเห็นคุณค่าในตัวเอง สามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในเรือนจำได้ รวมทั้งการเตรียมความพร้อมด้านเศรษฐกิจ เพื่อการกลับไปอยู่กับครอบครัวและชุมชนได้ อย่างปกติสุข

การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในเรือนจำ ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดลำปางได้กำหนดหลักสูตร การเรียนการสอน ร่วมกับนักเรียนโรงเรียนผู้สูงอายุในเรือนจำ เพื่อให้เกิดประโยชน์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ใน ชีวิตประจำวันของนักเรียนผู้สูงอายุในเรือนจำ ตามบริบทที่จำกัดให้ได้มากที่สุด

โดยใช้หลักสูตร 50 30 20 ได้แก่วิชาชีพ 50% วิชาชีวิต 30% และ วิชาการ 20% วิชาชีพ อาทิเช่น การรื้อยมาลัย การทำตุ๊กล้านนา การทำขนมลูกชุบ เป็นต้น วิชาชีวิต อาทิเช่น การจัดต้นไม้แบบ โคคลิงกะ การดูแลสุขภาพตัวเอง โดยการออกกำลังกาย โยคะ ยืดเหยียด เป็นต้น วิชาการ อาทิเช่น การสร้างรายได้ในวัยผู้สูงอายุ การเตรียมตัวกลับสู่สังคม เป็นต้น มีนักเรียนทั้งสิ้น 50 คน แบ่งเป็นชาย 40 คน หญิง 10 คน ระยะเวลาเรียน 4 เดือน และเรียนสัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 3 ชั่วโมง (ทุกวันอังคาร) เรียนไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมง แบ่งเป็นภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ผู้ผ่านหลักสูตรสามารถรับใบประกาศนียบัตร หลักจบหลักสูตร

ปัญหาจากการดำเนินงาน พบว่า ด้วยข้อจำกัดของเรือนจำกลาง ทำให้ไม่สามารถนำวัสดุอุปกรณ์ในบางรายวิชาเข้าไปประกอบการเรียนการสอนในเรือนจำได้ จึงแก้ไขปัญหาโดยการปรับเปลี่ยนรายวิชา ตามข้อจำกัดของทางเรือนจำกลาง

การดำเนินการพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในเรือนจำส่งผลที่ดีต่อกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้สูงอายุในเรือนจำ ทำให้เกิดความรู้ สนุกสนาน เพลิดเพลินคลายความเหงา คลายความกังวล เกิดความกระตือรือร้นอยากเรียน เกิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ความรู้ในวิชาชีพสามารถนำไปถ่ายทอด เผยแพร่ ให้กับเพื่อนๆ และสามารถนำไปประกาศใช้เพื่อเลื่อนระดับชั้นได้อีกด้วย อีกทั้งยังมีความรู้ติดตัวนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันหรือประกอบอาชีพหลังกลับคืนสู่สังคม

“

ความภาคภูมิใจต่อการจัดการความรู้ คือ ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ จังหวัดลำปาง ภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพ ทักษะ เพิ่มพูนความรู้ สู่อการประกอบอาชีพและการมีรายได้ของผู้สูงอายุ ภูมิใจที่ได้เห็นถึงความสุขกาย สบายใจ ผ่านทางสายตาและรอยยิ้มของผู้สูงอายุ และยังเห็นถึงพัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้ดียิ่งขึ้น

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขอนแก่น

“หลักสูตรโรงเรียนผู้สูงอายุ”

ความเป็นมา

ผู้สูงอายุ เป็นวัยซึ่งมีความแตกต่างจากวัยอื่น เป็นวัยบั้นปลายของชีวิต ดังนั้นปัญหาของผู้สูงอายุ ในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม สาธารณสุข โดยเฉพาะด้านสุขภาพ จึงแตกต่างจากคนในวัยอื่น ปัจจุบันจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก ซึ่งรัฐบาลไทย และทั่วโลกได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงมีความพยายามและมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่อง ให้ทุกคนตระหนัก เข้าใจและพร้อมดูแลผู้สูงอายุให้ทัดเทียมเช่นเดียวกับการดูแลประชากรในกลุ่มอายุอื่น

องค์การสหประชาชาติ ได้ให้นิยามว่า "ผู้สูงอายุ" คือ ประชากรทั้งเพศชาย และเพศหญิงซึ่งมีอายุ มากกว่า 60 ปีขึ้นไป โดยเป็นการนิยาม นับตั้งแต่อายุเกิด ส่วนองค์การอนามัยโลก ยังไม่มีการให้นิยามผู้สูงอายุ โดยมีเหตุผลว่าประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมีการนิยามผู้สูงอายุต่างกัน ทั้งนิยามตามอายุเกิด ตามสังคม (Social) วัฒนธรรม (Culture) และสภาพร่างกาย (Functional markers) เช่น ในประเทศที่เจริญแล้ว มักจัดผู้สูงอายุ นับจากอายุ 65 ปีขึ้นไป หรือบางประเทศอาจนิยามผู้สูงอายุตามอายุกำหนดให้เกษียณงาน (อายุ 50 หรือ 60 หรือ 65 ปี) หรือนิยามตามสภาพของร่างกาย โดยผู้หญิงสูงอายุอยู่ในช่วง 45-55 ปี ส่วนผู้ชายสูงอายุอยู่ในช่วง 55-75 ปี สำหรับประเทศไทย "ผู้สูงอายุ" ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 หมายความว่าบุคคลซึ่ง มีอายุเกินกว่าหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสัญชาติไทย ดังนั้น การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ คือ การมีประชากร อายุ 60 ปีขึ้นไป รวมทั้งเพศชายและเพศหญิงมากกว่า 10% ของประชากรทั้งประเทศ หรือมีประชากรอายุตั้งแต่ 65 ปี เกิน 7% ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งผู้สูงอายุเป็นประชากรที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว กล่าวคือ เป็นแหล่งความรู้ ความชำนาญที่มีคุณค่า เป็นผู้ทรงไว้ซึ่งประเพณี วัฒนธรรม และเป็นสายใยแห่งครอบครัว เชื่อมต่อระหว่างบุคคลในช่วงวัยต่าง ๆ แต่ขณะเดียวกัน มีปัญหาในด้านสุขภาพ อนามัย ปัญหาด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้นกว่าวัยอื่น ๆ และในปี พ.ศ. 2563 นี้ เพื่อให้การดำเนินงานการช่วยเหลือผู้สูงอายุเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สถาบันวิฑู ม.ก. จึงร่วมกับศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขอนแก่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีผลการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง คือเทศบาลตำบลบ้านฝาง และเทศบาลตำบลโนนท่อน ดำเนินโครงการโรงเรียนผู้สูงอายุทางอากาศ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) “ด้านการส่งเสริมและเผยแพร่ข้อมูลการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ” ซึ่งจะดำเนินการถ่ายทอดและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสุขภาพ สาธารณสุข และการดูแลตัวเองของผู้สูงอายุ ผ่านทางเครือข่ายสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นหลัก โดยออกอากาศในระบบ เอ.เอ็ม.สเตอร์ไอ และสามารถรับชม-รับฟัง ทั้งภาพและเสียงผ่าน Mobile Application ทั้งในระบบ Android ระบบ iOS และผ่านสื่อโซเชียล Facebook Live , Youtube Live ซึ่งสามารถรับชม-รับฟังย้อนหลังได้

ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ได้ตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเอง อีกทั้ง สามารถเตรียมตัวเองเข้าสู่ช่วงวัยสูงอายุอย่างมีศักยภาพ เข้าใจชีวิตส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันการเจ็บป่วยและดูแลตนเองเบื้องต้นได้ สามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร ทันท่วงทีต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก และปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาตนเอง การดูแล การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ
- 2) เพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่ดีของผู้สูงอายุทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
- 3) เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสร้างสรรค์ประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม
- 4) เพื่อบูรณาการการเรียนการด้านผู้สูงอายุผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อดิจิทัล ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ

การดำเนินงาน

เป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพตัวเอง การพัฒนาคุณภาพชีวิต และการเตรียมตัวเข้าสู่ผู้สูงอายุ ผ่านทางเครือข่ายสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (สถานีวิทยุ ม.ก.) และยังสามารถรับชม-รับฟัง ทั้งภาพและเสียงผ่าน Mobile Application ทั้งในระบบ Android ระบบ iOS และผ่านโซเชียลมีเดีย Facebook Live , Youtube Live ซึ่งสามารถรับชม - รับฟังย้อนหลังได้ โดยมีวิธีการดำเนินงานภาพรวม ดังนี้

- 1) จัดการประชุมหารือการดำเนินโครงการฯ
- 2) คัดเลือก และแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงาน
- 3) จัดทำแผนการดำเนินงาน
- 4) ประชาสัมพันธ์ผู้สูงอายุ ที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม
- 5) ดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมให้กับผู้สูงอายุที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการฯ
- 6) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

ปัญหาอุปสรรค

- 1) การเรียนการสอนเป็นการสื่อสารทางเดียว ทำให้ขาดความน่าสนใจ
- 2) ผู้สูงอายุมีข้อจำกัดในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่

การแก้ไขปัญหาอุปสรรค

- 1) ปรับรูปแบบการดำเนินรายการฯ ให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมมากขึ้น
- 2) สนับสนุนให้คนในครอบครัวมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกับผู้สูงอายุ
- 3) ให้ความรู้เรื่องเทคโนโลยีให้กับผู้สูงอายุ

การจัดทำแผนการจัดการความรู้ดังกล่าวส่งผลดีต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างไร

- 1) เกิดกระบวนการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ
- 2) ผู้สูงอายุมีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ
- 3) ผู้สูงอายุเกิดการรวมกลุ่มเพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์แก่ชุมชนและสังคม
- 4) ผู้สูงอายุได้เข้ามามีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์ที่ดี กับคนในวัยเดียวกันและคนต่างวัย ได้รับการยอมรับในฐานะสมาชิกของกลุ่ม
- 5) เกิดช่องทางการบูรณาการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น / ชุมชนภาคส่วนอื่น ในท้องถิ่นและส่วนกลาง ในการร่วมพัฒนางานเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ

ความภาคภูมิใจต่อผลงานตามแผนการจัดการความรู้ของหน่วยงาน

เป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนอย่างแท้จริง เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน ติดเตียง ติดสังคม และประชาชนที่สนใจ ให้สามารถมีความรู้ ความเข้าใจสามารถดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองแม้จะอยู่ในช่วงสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ (โควิด-19)

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุบ้านบุรีรัมย์

"ผลิตภัณฑผู้สูงอายุ ผลิตใจ สร้างรายได้ในชุมชน"

ความเป็นมา

กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพ การจัดสวัสดิการ และการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ โดยการ เสนอนโยบาย การพัฒนางานวิชาการด้านมาตรการ กลไก องค์กร ความรู้ และ นวัตกรรมในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมและสนับสนุนในเชิงวิชาการและการ ปฏิบัติงานในพื้นที่ เป้าหมายภายใต้การบูรณาการความร่วมมือของทุกภาค ส่วนที่เกี่ยวข้อง มีกลไกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชมรมผู้สูงอายุเป็น แกนหลักในการดำเนินงานในรูปแบบ "หุ้นส่วนในงานพัฒนาผู้สูงอายุ" ตลอดจน การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน และมีศูนย์พัฒนาการจัด สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ แห่ง ศูนย์การเรียนรู้ และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ ใน กำกับราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค เป็นศูนย์แห่งการ เรียนรู้ และพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร (ศูนย์ต้นแบบ) เพื่อความมี คุณภาพชีวิตที่ดีและเสริมสร้างหลักประกันความ มั่นคงในการดำรงชีวิตของ ผู้สูงอายุ ซึ่ง ผส. ได้กำหนดยุทธศาสตร์การบริหารที่ตอบสนองต่อพันธกิจ และมุ่งสู่ การบรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ของกรม ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 บูรณาการขับเคลื่อน นโยบาย มาตรการ กลไก นวัตกรรม งานด้านผู้สูงอายุ ไปสู่การปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาภาคีเครือข่ายให้มีส่วนร่วมพัฒนา ศักยภาพ ผู้สูงอายุและเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงอายุ ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมระบบการจัดสวัสดิการ การคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุและยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารจัดการองค์กร

จังหวัดบุรีรัมย์ขึ้นชื่อเรื่องของการทอผ้าไหมที่มีลวดลายที่หลากหลาย ซึ่งเกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านทางศูนย์ฯได้มีการเลือกพื้นที่ เทศบาลตำบลหนองเต็ง อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เนื่องจาก ตำบลหนองเต็ง เป็นพื้นที่ที่มีผู้สูงอายุที่มีทักษะในการตัดเย็บ และทอผ้า อีกทั้งมีต้นทุนทางสังคมสูง เช่น ทางเทศบาลสนับสนุนการดำเนินงานต่าง ๆ งบประมาณ การรวมกลุ่มต่าง ๆ เป็นต้น และทางชุมชนก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้ทางศูนย์ฯได้เล็งเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาชาวบ้าน จึงมีการ สนับสนุนโครงการต่าง ๆ เช่น กิจกรรมโรงเรียนผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุ การถ่ายทอดภูมิปัญญาผู้สูงอายุ ฯลฯ เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่ม และให้เกิดความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนกิจกรรมในชุมชน

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบุรีรัมย์ได้สนับสนุนโครงการต่าง ๆ ให้กับ เทศบาลตำบลหนองเต็ง เกิดการรวมกลุ่มเพื่อทอผ้าไหมอีกทั้งทางกรมกิจการผู้สูงอายุได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาและส่งเสริมการตลาดออนไลน์สำหรับวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ความรู้ด้านการบริหารสินค้าและบริการ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การสร้างมูลค่าให้กับสินค้า ทำให้ทางเทศบาลหนองเต็งได้พัฒนา ออกแบบ และ ประยุกต์ตัดแปลงผ้าไหมจากผ้าไหม ที่มีลวดลายที่หลากหลายตามแบบภูมิปัญญาของชาวบ้าน ซึ่งจะเป็น ลวดลายที่ไม่ซ้ำกัน ซึ่งส่วนใหญ่นำมาทำเป็นผ้าถุง เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยการนำผ้าไหมมาประยุกต์ ตัดแปลงทำเป็นผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม ได้แก่ การทำกระเป๋าผ้าไหมแบบย่าม เมื่อประยุกต์ตัดแปลงจากผ้าไหม เป็นกระเป๋าผ้าไหมแบบย่าม ทำให้รูปแบบกระเป๋าเกิดความสวยงามมีสีสัน มีลวดลายที่หลากหลาย จึงคิดค้น ประยุกต์ตัดแปลงเป็นรูปแบบอื่น ๆ เช่น กระเป๋าเป้ กระเป๋าใส่โทรศัพท์ กระเป๋าสะพายข้าง กระเป๋าใส่เอกสาร เป็นต้น นอกจากนี้เศษผ้าที่นำมาตัดเป็นกระเป๋ารูปแบบต่าง ๆ ก็สามารถทำเป็นกระเป๋าเงิน กระเป๋าดินสอ พวง กุญแจ ที่รัดผม เป็นต้น เป็นการนำผ้ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ และ ลดภาวะโลกร้อน ปัจจุบันทางเทศบาลตำบล หนองเต็ง ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ ในการดำเนินโครงการต่าง ๆ และสนับสนุน สินค้า เช่น กระเป๋าผ้าเพื่อใส่เอกสาร กระเป๋าเป้ผ้าขาวม้า กางเกงผ้าขาวม้า และมีโรงงานส่งสินค้าจากผู้สูงอายุ

นอกจากนี้ ทางศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบุรีรัมย์ และเทศบาลตำบลหนองเต็งจัดกิจกรรมขยายผลผ่านโครงการฝึกอบรมอาชีพให้กับชุมชน โดยทีมวิทยากรที่ผ่านการอบรม โครงการส่งเสริมความร่วมมือเครือข่ายด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผู้สูงอายุ จากหน่วยงานศูนย์พัฒนาการจัด สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบุรีรัมย์ กลุ่มเป้าหมาย เด็ก เยาวชน กลุ่มสตรี ในเขตเทศบาลตำบลหนองเต็ง จำนวน 100 คน และสนับสนุนวิทยากรในกลุ่มทอผ้าไหมของเทศบาลหนองเต็ง เพื่อถ่ายทอดความรู้และลงมือ ฝึกปฏิบัติให้กับพื้นที่อื่น ต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- 2) เพื่อขยายผลการถ่ายทอดภูมิปัญญา การบริหารสินค้าและบริการ การออกแบบผลิตภัณฑ์ให้กับพื้นที่อื่น

การดำเนินงาน

- 1) ติดต่อประสานงานกับพื้นที่
- 2) สนับสนุนโครงการ
- 3) ติดตามประเมินผล

ปัญหา/อุปสรรค

การขยายผลไปยังพื้นที่อื่นถ้าส่งเสริมไม่ต่อเนื่องอาจประสบปัญหาแบบไม่ยั่งยืน

การแก้ไขปัญหา/อุปสรรค

ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในชุมชน เช่น องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนต้องเล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมอย่างต่อเนื่องพื้นที่ที่จะเกิดความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาตนเอง ขับเคลื่อนได้ จบประสบความสำเร็จต่อไป

การจัดทำแผนการจัดการความรู้ ดังกล่าว ส่งผลดีต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างไร

- 1) ชุมชนมีการคิดอย่างเป็นระบบ โดยได้รับการพัฒนาองค์ความรู้จากทางหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรม และส่งเสริมให้ชุมชนเข้าถึงความรู้ด้านการบริหารจัดการในลักษณะการเรียนรู้
- 2) เกิดการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- 3) มีการขยายผลการถ่ายทอดภูมิปัญญา การบริหารสินค้าและบริการ การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ให้กับพื้นที่อื่น
- 4) พื้นที่เกิดความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาตัวเอง และสามารถขับเคลื่อนได้ด้วยตัวเองได้
- 5) เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ
- 6) เกิดรายได้ ผู้สูงอายุมีงานทำ

ความภาคภูมิใจต่อผลงานตามแผนการจัดการความรู้ ของหน่วยงาน

ผู้สูงอายุมีงานทำมีรายได้เกิดการรวมกลุ่ม ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง มีการพัฒนาตัวเองและสามารถขับเคลื่อนได้ด้วยตัวเองได้ และเกิดการขยายผลให้กับพื้นที่อื่น

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดนครพนม

การจัดการความรู้เทคนิคการตรวจสอบพัสดุอย่างไรให้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด

ความเป็นมา

ด้วยกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำแผนการ จัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ซึ่งอธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ และรองอธิบดีกรมกิจการ ผู้สูงอายุ/ผู้บริหารจัดการความรู้ และนวัตกรรม ได้โปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบอนุมัติแผนดังกล่าวฯ คณะทำงานการจัดการความรู้และนวัตกรรม (KM Team) ได้มีการประชุมครั้งที่ 2/2563 เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2563 เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการความรู้ ของกอง/กลุ่มเทียบเท่า/ ศพส. 12 แห่ง/ศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุฯ และการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตามแผนการ จัดการความรู้ดังกล่าว ซึ่งที่ประชุมรับทราบการ รายงานผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการความรู้ของหน่วยงาน

กำหนดให้มีการจัดกิจกรรม: การประชุมเชิงปฏิบัติการ “การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนนัก ปฏิบัติ (Community of Practice : COP) KM Day ประจำปี 2563” ระหว่างวันที่ 30 สิงหาคม – 5 กันยายน 2563 ณ โรงแรม เอ็ม ทู เดอ บางกอก กรุงเทพฯ โดยให้มีการบรรยายโดยนักวิชาการในหัวข้อ “การจัดการ ความรู้และนวัตกรรม” ให้กับบุคลากรผู้เข้าร่วม กิจกรรม และให้หน่วยงานในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุ จัดทำ KM Procss ในหน่วยงานจำนวน 1 เรื่อง และจัดส่งรายละเอียด KM ให้ กรมกิจการผู้สูงอายุ นั้น

ในระยะเวลาที่ผ่านมาศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดนครพนม (ศพส.นพ.) มีปัญหาล่าช้าการ ตรวจสอบพัสดุ ทั้งนี้เพราะเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น ผู้ตรวจสอบพัสดุประจำปียังไม่มี ความรู้ความเข้าใจในการ ปฏิบัติทำให้การตรวจสอบพัสดุประจำปีไม่แล้วเสร็จภายใน 30 วันทำการนับแต่วัน เริ่มดำเนินการตรวจสอบพัสดุซึ่งถือว่าเป็น การปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการ จัดซื้อ จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีหน้าที่ในการดำเนินการ ตรวจสอบพัสดุประจำปี ดำเนินการตรวจสอบพัสดุทัน ตามห้วงระยะเวลาที่กำหนดและเป็นการควบคุม ดูแล ตรวจสอบการรับ - จ่ายพัสดุ และครุภัณฑ์ประจำปี ให้มีความถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน การตรวจสอบพัสดุประจำปี ภายในเดือนกันยายนก่อนสิ้นปีงบประมาณของทุกปี ตาม ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการ บริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 213 เพื่อเป็นการ ตรวจสอบการรับ - จ่ายพัสดุ ตรวจสอบพัสดุประเภทที่คง เหลืออยู่ประจำปีให้มีความถูกต้องและเป็นการตรวจสอบ ครุภัณฑ์ที่หมดความจำเป็นหรือเสื่อมสภาพเพื่อดำเนินการ จำหน่ายต่อไป

วัตถุประสงค์

- เพื่อการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในอนาคต
- เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติทำให้การ ตรวจสอบพัสดุประจำปีทันตาม ระยะเวลาที่กำหนดและ ถูกต้อง

การดำเนินงาน : กระบวนการจัดการความรู้ (KM Procss) ประกอบ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การบ่งชี้ ความรู้: สำรองความรู้ที่ บุคลากร จำเป็นต้องใช้เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมาย โดยสำรวจว่า เราต้องการความรู้อะไร และที่มีอยู่พอหรือไม่
- ผลการดำเนินงาน : จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานพัสดุ และ ขั้นตอนการตรวจพัสดุประจำปี

2. การสร้างและแสวงหาความรู้ เมื่อสำรวจแล้วเห็นว่า ความรู้ที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ก็ต้องไป แสวงหามาเพิ่มเติมให้ได้ ครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด

ผลการดำเนินงาน : จัดวางคอมพิวเตอร์ไว้สำหรับการศึกษาค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติม จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้

3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ: เมื่อได้ข้อมูลความรู้มาเพียงพอแล้ว ก็นำมาจัดหมวดหมู่ ให้ชัดเจนและจัดเก็บไว้ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเอกสาร เช่น คำสั่ง คู่มือการปฏิบัติงานพัสดุ แบบฟอร์ม ปฏิทิน การตรวจสอบพัสดุ

ผลการดำเนินงาน : สามารถสืบค้นข้อมูล เอกสารฯ ในคอมพิวเตอร์ได้อย่างรวดเร็ว จัดแยกหมวดหมู่ให้ชัดเจน /คู่มือการปฏิบัติงานพัสดุ/คำสั่งงานพัสดุ/แบบฟอร์ม/ปฏิทินการตรวจสอบพัสดุ

4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้: กำหนดให้มีการตรวจสอบ/ปรับปรุงเอกสาร คำสั่ง แบบฟอร์มการตรวจสอบพัสดุ โดยติดตามการดำเนินงานและตรวจสอบความถูกต้อง ในรอบ 5 เดือนของทุกปี

ผลการดำเนินงาน : ปฏิบัติงานสำเร็จคล่อง ตามปฏิทินการตรวจสอบพัสดุ ที่กำหนดไว้

5. การเข้าถึงความรู้ : มีการจัดช่องทางเผยแพร่ความรู้ทางช่องทางต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ คู่มือเว็บไซต์

ผลการดำเนินงาน : บุคลากรสามารถเข้าถึงสืบค้นความรู้ได้สะดวก รวดเร็ว และทั่วถึงเกิดการสอนงาน ติดตามผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงาน : อบรมให้ความรู้ และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การปฏิบัติงานพัสดุและ ขั้นตอนการตรวจพัสดุประจำปี

ปัญหา/อุปสรรค

ภารกิจหน้าที่ที่รับผิดชอบ (งานพัสดุ) ศพส.นพ ไม่มีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานพัสดุโดยตรง

การแก้ไขปัญหา/อุปสรรค

- จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานพัสดุ และขั้นตอนการตรวจพัสดุประจำปี

- จัดทำปฏิทินการตรวจสอบพัสดุ

- จัดวางคอมพิวเตอร์ไว้สำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้

การจัดทำแผนการจัดการความรู้ ดังกล่าว ส่งผลดีต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างไร

- เทคนิคและแนวทางในการทำงานการตรวจสอบพัสดุประจำปี

- การดำเนินการตรวจสอบพัสดุประจำปี จนท.ดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบฯ และ เสร็จตามห้วงระยะเวลาที่กำหนด

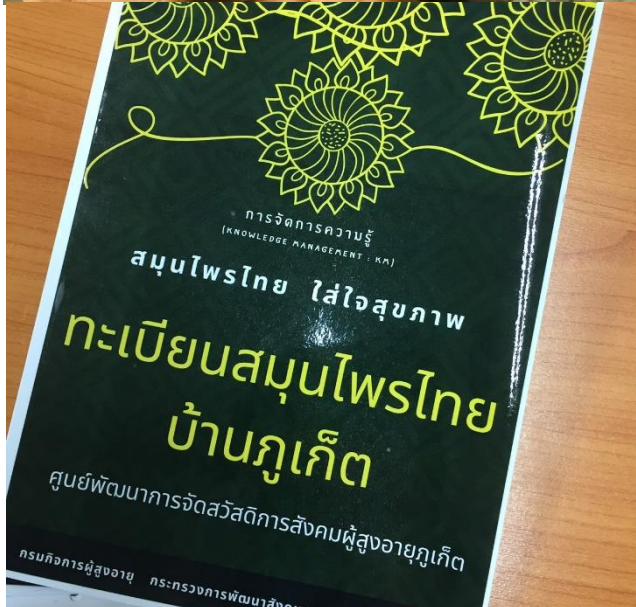
- ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตรวจสอบพัสดุประจำปี ต้องศึกษาข้อมูล และปฏิบัติตาม ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 อย่างเคร่งครัด แล้วเสร็จภายใน 30 วันทำการ

ความภาคภูมิใจต่อผลงานตามแผนการจัดการความรู้ ของหน่วยงาน

“ทะเบียนครุภัณฑ์ของหน่วยงาน เอกสารที่เกี่ยวข้องครบถ้วน และถูกต้อง”

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุภูเก็ต

เรื่อง สมุนไพรไทย ใสใจสุขภาพ

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุภูเก็ต มีการดำเนินงานขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุ ตามนโยบายของกรมกิจการผู้สูงอายุ โดยจัดทำการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เรื่องสมุนไพรไทย ใสใจสุขภาพขึ้น โดยมีจุดเริ่มต้นจากการจัดทำหม้อต้มสมุนไพรประจำอาคาร ทางคณะผู้จัดทำจึงอยากส่งเสริมให้มีการใช้สมุนไพรกับผู้สูงอายุในด้านอื่น ๆ มากขึ้น เพื่อคัดสรรสมุนไพรที่มีสรรพคุณบำรุงร่างกายขั้นพื้นฐาน ช่วยรักษาโรคประจำตัวของ ผู้สูงอายุ น้ำสมุนไพรมาใช้ประกอบการทำหัตถการทางแพทย์แผนไทยต่าง ๆ และสามารถนำมาแปรรูปใช้ประกอบอาหาร โดยการทำให้เป็นเมนูอาหารว่าง และเครื่องดื่มสมุนไพร การดำเนินงานของการจัดการความรู้นั้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่

1. การศึกษา เรียนรู้ด้านสมุนไพรไทย โดยการจัดทำทะเบียนสมุนไพร บ้านภูเก็ต เพื่อใช้ในการศึกษา ค้นคว้าประโยชน์ของสมุนไพรชนิดต่าง ๆ พร้อมทั้งนำข้อมูลส่วนนี้ไปจัดทำแผ่นพับและสมุดเล่มเล็กประจำเดือน มีนาคม - กันยายน 2563 และศึกษาความรู้เรื่องสมุนไพร หัตถการทางแพทย์แผนไทยจากผู้เชี่ยวชาญ ณ คลินิกแพทย์ แผนไทย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเกาะแก้ว โดยเรียนรู้เรื่องการจำแนกสมุนไพรไทย การทำยาต้ม และพืมน้ำสมุนไพร การนวดฝ่าเท้า การทำสมุนไพรแช่มือแช่เท้า การทำลูกประคบสมุนไพร และการพอกยา สมุนไพร ซึ่งการศึกษาข้อมูลสมุนไพรไทยและหัตถการทางแพทย์แผนไทยเพื่อนำสมุนไพรไปใช้ที่ถูกต้อง และเกิดประโยชน์แก่ผู้สูงอายุมากที่สุด

2. การถ่ายทอดความรู้ การทำนวัตกรรมการ และการประยุกต์ใช้สมุนไพรไทยแก่ผู้สูงอายุ โดยการถ่ายทอด ความรู้แก่ผู้สูงอายุในสถาบันนั้น มีการให้ความรู้ผ่านเสียงตามสาย จัดทำแผ่นพับและสมุดเล่มเล็ก การให้ความรู้ เรื่องสมุนไพรไทยพื้นบ้าน สัปดาห์ละ 3 ครั้ง การจัดทำสวนสมุนไพร ใสใจสุขภาพ

เพื่อรวบรวมสมุนไพรมืออยู่ ภายในศูนย์ฯถูกเก็บมาไว้ในสวน เพื่อต่อการศึกษา และต่อการนำไปใช้งาน การทำยาต้ม และพืมน้ำ สมุนไพร เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมและนำไปใช้งานได้จริง รวมทั้งการทำหัตถการทางแพทย์แผนไทย ซึ่ง ได้แก่ การใช้ลูกประคบสมุนไพร การพอกยาสมุนไพรแก้ปวดเมื่อย การนวดเท้าและการแช่มือและเท้าด้วยสมุนไพร โดยก่อนการทำหัตถการทางแพทย์แผนไทยนั้น ทางคณะผู้จัดทำได้ทำการประเมินสภาพร่างกาย มือและเท้าของผู้สูงอายุก่อนเพื่อความปลอดภัยในการทำหัตถการ ซึ่งแบบประเมินสภาพมือและเท้า มีการดัดแปลงมาจากแบบประเมิน สภาพเท้าของผู้ป่วยโรคเบาหวานด้วย monofilament โดยการจัดกิจกรรมดังกล่าวบูรณาการร่วมกับกิจกรรม Happy Home Baanphuket ส่วนการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้สูงอายุในชุมชนนั้น ได้มีการบูรณาการร่วมกับโครงการ พัฒนาศักยภาพและส่งเสริมการเรียนรู้ผู้สูงอายุในชุมชน (โรงเรียนผู้สูงอายุ) รุ่นที่ 4 ปี 2563 โดยให้ความรู้ เกี่ยวกับสมุนไพรไทย การทำยาต้ม พืมน้ำสมุนไพร และการจัดทำน้ำสมุนไพร

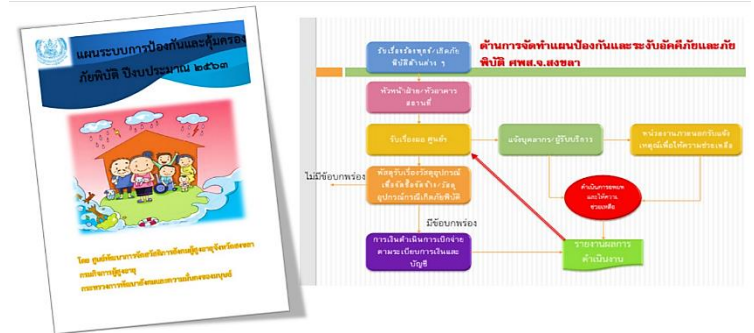
ปัญหา อุปสรรค

ความล่าช้าในการศึกษาความรู้จากผู้เชี่ยวชาญที่คลินิก แพทย์แผนไทย และกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้แก่ผู้สูงอายุในชุมชน เนื่องด้วยสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ การแก้ไขปัญหาคือ จัดกิจกรรมที่สามารถทำได้ในสถาบันให้แก่ผู้สูงอายุ และวางแผนการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ หลังจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ดีขึ้นให้ดำเนินงานไปตามแผน และเสร็จสิ้นกิจกรรมตามแผนที่วางไว้

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) เรื่องสมุนไพรไทย ใส่ใจสุขภาพ ส่งผลดีแก่ผู้สูงอายุ เนื่องจากสมุนไพรไทยมีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนไทยมานาน เมื่อนำกลับมาใช้กับผู้สูงอายุยังได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังทำให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทั้งการทำน้ำสมุนไพร การทำขนมจากสมุนไพรไทย การทำสวนสมุนไพร การทำหัตถการทางแพทย์แผนไทย (การพอกยา การแช่มือเท้า การใช้ลูกประคบ) มีการแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องสมุนไพร ระหว่างผู้สูงอายุเจ้าหน้าที่ และผู้สูงอายุด้วยกัน อีกทั้งยังสามารถทำกิจกรรมดังกล่าวได้อย่างยั่งยืน สิ่งทีกล่าวมานั้น ทำให้ผู้รับผิดชอบหลักในการจัดทำโครงการจัดการความรู้เรื่องสมุนไพรไทย ใส่ใจสุขภาพ มีความภาคภูมิใจที่จัดทำกิจกรรมนี้ขึ้น แล้วได้รับความสนใจจากผู้สูงอายุ อีกทั้งยังได้รับความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี ผลตอบรับเหล่านี้อาจถือได้ว่าเป็นกำไรจากการทำงานได้อย่างชัดเจน และยังได้รับ “รางวัลหน่วยงานขวัญใจชาวมุขชนนักรปฏิบัติ (COP ผส.) ด้านการจัดการความรู้” จากการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ชุมชนนักรปฏิบัติ (Community of Practice - COP) ระหว่างวันที่ 6 สิงหาคม - 6 กันยายน 2563 ณ โรงแรม เอ็ม เดอ บางกอก กรุงเทพมหานคร

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดสงขลา

การจัดทำแผนระบบการป้องกันและคุ้มครองภัยพิบัติ ศพส. จ.สงขลา

ความเป็นมา

ในการบริหารราชการแนวใหม่ ส่วนราชการจะต้องพัฒนาความรู้ความเชี่ยวชาญให้เพียงพอแก่การปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และสถานการณ์ของต่างประเทศที่มีผลกระทบต่อประเทศไทยโดยตรง ซึ่งในการบริหารราชการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 11 “ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้ในส่วนราชการ เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ โดยต้องรับรู้ข้อมูลข่าวสารและสามารถประมวลผลความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติราชการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเหมาะสมต่อสถานการณ์รวมทั้งต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ สร้างวิสัยทัศน์และปรับเปลี่ยนทัศนคติของข้าราชการในสังกัดให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและมีการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการให้สอดคล้องกับการบริหารราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์”รูปแบบการจัดการความรู้ตามแนวทาง สำนักงาน ก.พ.ร. ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ 1. การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification) 2. การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition) 3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization) 4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement) 5. การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access) 6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) 7. การเรียนรู้ (Learning)

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดสงขลา สังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการองค์ความรู้ KM (Knowledge Management) การจัดทำแผนระบบการป้องกันและคุ้มครองภัยพิบัติ ศพส. จ.สงขลา เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จแผนการจัดองค์ความรู้ ส่งเสริมให้บุคลากร ผู้รับบริการและเครือข่ายในทุกภาคส่วนทราบถึงกระบวนการและการปฏิบัติงานในส่วนของแผนระบบการป้องกันและคุ้มครองภัยพิบัติทุกสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จแผนการจัดองค์ความรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
- 2) เพื่อส่งเสริมให้เครือข่ายในทุกภาคส่วนทราบถึงกระบวนการและการปฏิบัติงานในส่วนของแผนระบบการป้องกันและคุ้มครองภัยพิบัติ
- 3) เพื่อการพัฒนาองค์ความรู้และขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ

การดำเนินงาน

- 1) ประชุมวางแผนการดำเนินงาน
- 2) แต่งตั้งคณะทำงาน KM team ศูนย์ฯ
- 3) ดำเนินการตามแผนการจัดการองค์ความรู้
- 4) นำเสนอองค์ความรู้ต่อคณะทำงาน KM team ของกรมกิจการผู้สูงอายุ
- 5) ติดตามและประเมินผลพร้อมรายงานผลการดำเนินงาน

ปัญหา/อุปสรรค

บุคลากร ผู้รับบริการ และเครือข่ายยังไม่ทราบถึงขั้นตอน/กระบวนการ/เอกสารกรณีเกิดภัยพิบัติจริง

การแก้ไขปัญหา/อุปสรรค

ประชาสัมพันธ์ ให้บุคลากร ผู้รับบริการ และเครือข่ายทราบถึงกระบวนการและขั้นตอน อาทิ แผนผังกระบวนการ, แผ่นพับ และประชาสัมพันธ์ผ่านเครือข่ายระบบอิเล็กทรอนิกส์

การจัดทำแผนการจัดการความรู้ ดังกล่าวส่งผลดีต่อเป้าหมายอย่างไร

บุคลากร ผู้รับบริการ และเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทราบถึงกระบวนการและขั้นตอนการป้องกันและคุ้มครองภัยพิบัติ ทุกสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุจังหวัดสงขลา

ความภาคภูมิใจต่อผลงานตามแผนการจัดการความรู้ ของหน่วยงาน

การทำงานเกิดระบบและระเบียบมากยิ่งขึ้นรวมทั้งง่ายต่อการจัดการในด้านการป้องกันและกรณีเกิดภัย

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านทักซึน จังหวัดยะลา

การปฏิบัติงานดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่เสี่ยง

ความเป็นมา

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านทักซึน จังหวัดยะลา สังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีหน้าที่ภารกิจ รับผิดชอบในการดูแลผู้สูงอายุจังหวัดชายแดนใต้ที่มีสัญชาติไทยให้อยู่เย็น เป็นสุข โดยมีหน้าที่ในการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนพื้นที่ ให้ได้รับการช่วยเหลือตามนโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาศักยภาพ และด้านการคุ้มครองให้เข้าถึงสิทธิสวัสดิการสังคมตามอำนาจอันชอบธรรมของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 4 จังหวัด คือ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล มีความเสี่ยงต่อการก่อการร้ายกับเจ้าหน้าที่รัฐ จึงได้จัดการความรู้ โดยทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงานดูแลผู้สูงอายุในพื้นที่เสี่ยง สำหรับให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่กรมกิจการผู้สูงอายุที่ปฏิบัติงานนอก พื้นที่จังหวัดภาคใต้ในเนื้อหาได้ให้ความรู้ด้านพหุวัฒนธรรม ทักษะในการทักทายบุคคลต่างศาสนา และเฝ้าระวังการก่อการร้ายขณะออกปฏิบัติหน้าที่เพื่อลดความเสี่ยงอันตรายต่อชีวิต และได้รับความไว้วางใจจากคนในพื้นที่

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้สูงอายุชายแดนใต้ได้รับการช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- เพื่อระวังการก่อการร้ายขณะออกปฏิบัติหน้าที่
- เพื่อลดความเสี่ยงอันตรายต่อชีวิต

การดำเนินงาน

ปัญหา/อุปสรรค

- การสื่อสารเนื่องจากผู้สูงอายุในท้องที่ใช้ภาษายาวี
- ไม่มีคนพูดภาษายาวีได้
- การเข้าพื้นที่ไม่ปลอดภัย

การแก้ไขภัย/อุปสรรค

- เชื้อฟางข้าวหน่วยงานในพื้นที่ ในการเดินทางเข้า - ออกในพื้นที่เสี่ยง ไม่ควรตัดสินใจเอง เพราะอาจจะเกิดอันตรายต่อชีวิต และทรัพย์สินได้
- การทักทายตามขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละศาสนา โดยไม่แสดงความรังเกียจ หรือเหยียดศาสนา
- การแต่งกายให้กลมกลืนกับวัฒนธรรมท้องถิ่น
- ไม่ไปปฏิบัติหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุในยามวิกาล หากเกิดเหตุร้ายความมืดทำให้ไม่สามารถจดจำรูปพรรณของกระบวนกร ผู้ก่อการไม่สงบได้

การจัดทำแผนการจัดการความรู้ ดังกล่าว ส่งผลดีต่อกลุ่มเป้าหมายอย่างไร

- ลดความเสี่ยงอันตรายต่อชีวิตของข้าราชการเอง และทรัพย์สินทางราชการได้

ความภาคภูมิใจต่อผลงานตามแผนการจัดการความรู้ ของหน่วยงาน

- สามารถนำนโยบายด้านผู้สูงอายุจากหน่วยเหนือ ส่วนกลาง ทั้งด้านการพัฒนาศักยภาพ และการคุ้มครองพิทักษ์ผู้สูงอายุ ไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่เสี่ยง อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- ลดความเสี่ยงอันตรายต่อชีวิตของข้าราชการเอง และทรัพย์สินทางราชการได้
- ด้านผู้สูงอายุชายแดนใต้ในพื้นที่เสี่ยง ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อยู่เย็นเป็นสุข

ศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี

การออกแบบการฝึกอบรมในการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุ

ศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้และฝึกอบรมงานด้านผู้สูงอายุทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้แก่ผู้ดูแลและผู้ปฏิบัติงานด้านผู้สูงอายุ รวมทั้งประชาชนทุกช่วงวัย เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ มีการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาองค์ความรู้ รวมทั้งนวัตกรรมด้านผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับบริบทของสังคม เพื่อให้บุคคลองค์กรและเครือข่ายนำไปใช้ประโยชน์ และเป็นศูนย์ฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้แก่บุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ทั้งองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งประชาชนทุกช่วงวัย เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทัศนคติเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ

การค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นในหน่วยงานนั้น จึงนำมาจัดการความรู้เรื่องการออกแบบการฝึกอบรมในการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุ ด้วยการฝึกอบรมโดยรวมถึงการพยายามหาข้อมูลด้วยว่ากลุ่มบุคลากร เป้าหมายที่จะต้องเข้ารับการอบรมเป็นกลุ่มใดควรจะต้องจัดเป็น โครงการฝึกอบรมให้หรือเพียงแค่ส่งไปเข้ารับการอบรมภายนอกองค์กรเท่านั้น มีภารกิจใดบ้างที่ควรจะต้อง แก้ไข ปรับปรุง ด้วยการฝึกอบรม พฤติกรรมประเภทใดบ้างที่ ควรจะต้องเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทักษะ ทัศนคติ หรือประสบการณ์ ทั้งนี้ สภาพการณ์ที่เป็นปัญหา และแสดงถึงความจำเป็นในการฝึกอบรมอาจมีทั้งที่ปรากฏชัดแจ้ง และเป็นสภาพการณ์ที่ซับซ้อน จำเป็นต้องวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาเพื่อค้นหาวิธีการที่ใช้ ในการวิเคราะห์หาความจำเป็นในการฝึกอบรมมีหลายหลายวิธี เช่น การสำรวจ การสังเกตการณ์ การทดสอบ และการประชุม เป็นต้น

โดยการออกแบบการฝึกอบรมในการขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุ มีกระบวนการทั้งหมด 5 กระบวนการ ดังนี้ 1.ขั้นเตรียมก่อนลงมือเขียนโครงการฝึกอบรม ประกอบด้วย ศึกษารายละเอียดนโยบายและแผนงานของหน่วยงาน 2.ขั้นตอนการเขียนโครงการฝึกอบรม ประกอบด้วย อนุมัติโครงการ ขออนุมัติหลักการขออนุมัติดำเนินงานพร้อมค่าใช้จ่าย กำหนดการ แบบบัญชีประมาณค่าใช้จ่ายประกอบไปยืม สัญญายืมเงินขออนุมัติยืมเงินงบประมาณ หนังสือเชิญต่าง ๆ (หนังสือเชิญวิทยากร หนังสือเชิญประธาน หนังสือเชิญเป็นเกียรติ) 3.ขั้นตอนก่อนการดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรม ประกอบด้วย การตรวจสอบแบบตอบรับ Line group แผนการจัดอบรม เอกสารประกอบ การเตรียมสถานที่ และอุปกรณ์ 4.ขั้นตอนดำเนินการจัดโครงการฝึกอบรม ประกอบด้วย ใบลงทะเบียน แบบทดสอบก่อนฝึกอบรม (Pre-test) อาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่ม การดำเนินการพิธีเปิด การฝึกอบรม ถ่ายภาพภาพกิจกรรม เอกสารสำหรับการเบิกจ่ายของวิทยากร แบบประเมินผลความพึงพอใจทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ google form แบบทดสอบหลังการฝึกอบรม (Post-test) ประกาศนียบัตร 5.ขั้นตอนหลังการฝึกอบรม ประกอบด้วย การสรุปค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานฝึกอบรม (ส่งคืนใบสำคัญเพื่อขอคืนสัญญาเงินยืม) การถอดบทเรียน ฐานข้อมูลผู้เข้าร่วมอบรม ติดตามและประเมินผล ซึ่งจะติดตามจากเอกสาร และติดตามทาง Line group สรุปอุปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน

คณะผู้จัดทำ

รายชื่อผู้สร้างสรรค์องค์ความรู้

1. นายจรัส อังกาบ	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
2. นางสาวจริญญา นิลเกตรา	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
3. นางสาวอุมารินทร์ อินทร์รักษา	นักพัฒนาสังคม
4. นางสาวมณีนรินทร์ อ่อนโชติ	นักพัฒนาสังคม
5. นางสาวเธียรธิดา สุขปัญญา	นักพัฒนาสังคม
6. นายภานุวัศ ชิมสกุล	ช่วยปฏิบัติงานบริหารทั่วไป
7. นายสิทธิศักดิ์ จิตต์สุภาพ	ช่วยปฏิบัติการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
8. นางสาวสุทธิดา สิงหสุด	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
9. นางสาวกรวิภา สมานไทย	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
10. นางสาวปาริชาติ สุวรรณราช	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
11. นางสาวนาตยา แจ็งอุบล	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
12. นางสาวคุณิณี แก้วรักษา	นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
13. นายนิติพัฒน์ คุ่มวงษ์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์
14. นางสาวอัยยาชินทร์ ฤทธิเลื่อน	นิติกรปฏิบัติการ
15. นายวิทยา มูลเงิน	นักทรัพยากรบุคคล
16. นางสาวณัฐพิกา เสือเดช	นักวิชาการตรวจสอบภายใน
17. นางสาววลัยรักษ์ อังคะมาตย์	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
18. นางสาวนฤวรรณ มีทรัพย์	นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
19. นางสาวณัฐพร ทองแท้	นักสังคมสงเคราะห์ปฏิบัติการ
20. นายชาญวิทย์ ชำนาญพุดซา	นักพัฒนาสังคม
21. นายธนกฤต วรินทร์เวช	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
22. นางสาวอุมา สีดี	นักพัฒนาสังคม
23. นางยุพลินี ใจคำ	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
24. นายสามารถ เมืองไชย	นักพัฒนาสังคม
25. นางสาวจันทราพร จินราช	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
26. นางสาวอรอุมา ดาวะเศรษฐ์	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
27. นางวรรณปิณี อิมพิชัย	นักกายภาพบำบัดชำนาญการ
28. นางเบญจวรรณ ภู่อุทธิ	นักพัฒนาสังคม
29. นางสาวปิยนุช สีแก่นจันทร์	นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ
30. นางสาววิไลพร ดั่งชัยภูมิ	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
31. นายวัชรินทร์ ทิณบุรณ์	นักพัฒนาสังคม
32. นายนเรศ รัตนอุไร	นักพัฒนาสังคม
33. นางสาวพัชรี บุญฤทธิ	ช่วยปฏิบัติงานด้านพัฒนาสังคม
34. นางศิริวรรณ เกตุแห่ง	พี่เลี้ยง
35. นายมูฮำหมัดดารี ยะซา	ช่วยปฏิบัติงานด้านพัฒนาสังคม
36. นายอัปดุลเลาะ มะลี	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
37. นางสาวจิราภรณ์ อุดชมภู	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านหลักสูตรและอบรม
38. นางสาวเบญญาภา อุดมภูมิ	เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านวิชาการและแผนงาน
39. นางสาวจุราลักษณ์ ทิพเจริญ	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ

